

NEW PRODUCTIONS
PRESENTEERT

SOLDAAT VAN ORANJE

DE MUSICAL

'In het leven van ieder mens
komen ogenblikken voor waarop hij
tot zichzelf zegt: "Tja, dat kán niet."
En dan dóet hij iets.'

W. A. van der Raaij

INHOUD

- 1 Inhoudsopgave
- 2 Creditpagina
- 3 Voorwoord
- 4 Het verhaal van de Soldaat van Oranje
- 10 Van idee tot musical
- 13 Producenten
- 14 Scènelijst
- 24 Creatives
- 36 De casting van Soldaat van Oranje
- 40 Rolverdeling
- 42 Cast
- 62 De TheaterHangaar
- 68 De Dakota
- 70 Tentoonstelling en Educatie
- 76 Achter de schermen
- 82 Met dank aan

NEW PRODUCTIONS
PRESENTEERT

**SOLDAAT
VAN ORANJE**
DE MUSICAL

Gebaseerd op de roman van
ERIK HAZELHOFF ROELFZEMA

Bewerkt tot musical door
EDWIN DE VRIES, TOM HARRIMAN, PAMELA PHILLIPS OLAND

Script
EDWIN DE VRIES

Muziek
TOM HARRIMAN

Liedteksten
PAMELA PHILLIPS OLAND

Nederlandse bewerking
liedteksten
FRANS VAN DEURSEN

Decorontwerp
BERNHARD HAMMER

Kostuumontwerp
**CATHERINE CUYKENS
MARGRIET PROCEE**

Lichtontwerp
GERHARD FISHER

Geluidsontwerp
JEROEN TEN BRINKE

Video ontwerp
PETER WILMS

Videoproductie
MARITA RUYTER

Pruiken, Ontwerp
kap & grime
PILO PILKES

Rekwisieten &
vormgeving
ROB SNOEK

Vocale arrangementen
ANNMARIE MILAZZO

Orkestraties
**TOM HARRIMAN, JERRY CLEVELAND,
BOB KROGSTAD, TOM BAKKER**

Technische leiding
**ROBERT NIEUWENHUIS
ROEL SMIT**

Stage management
**MARTIN DE RIDDER
MARGUS SPEKKERS**

Uitvoerend producenten
**ELLEN DE VALK
EDGAR LAMAKER
ESMEE NIEUWENHUIS**

Casting
**KEMNA CASTING
MARC VAN BREE**

Producenten
**FRED BOOT
ROBIN DE LEVITA**

Muzikale supervisie
BJÖRN DOBBELAERE

Choreografie
SARAH MILES

Regie
THEU BOERMANS

VOORWOORD

Verwondering

Vijfentwintig jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog werd in Nederland het boek met de titel Soldaat van Oranje een bestseller. Mijn echtgenoot Erik Hazelhoff Roelfzema was gevraagd om zijn belevenissen in de oorlog te beschrijven. Het gebeurde in een tijd dat over die periode nog maar weinig persoonlijke memoires verschenen waren. Hij had al lang het gevoel dat het verhaal van de Engelandvaarders - hun vlucht uit bezet Nederland en alle gebeurtenissen die daarop volgden - een belangwekkend onderdeel van de recente geschiedenis was. Dat verhaal verdiende het om vastgelegd te worden.

Toen hij eenmaal bezig was met schrijven, verbreedde de thematiek zich al snel. Het werd ook een verhaal over het maken van keuzes. Ooit was hij een onbekommerde student in Leiden geweest. Het uitbreken van de oorlog had een enorme impact op zijn leven en dat van zijn dierbare vriendengroep. Wat hem intrigeerde was dat het allemaal heel verschillende persoonlijkheden waren. En dat ze dus ook allemaal hun eigen weg kozen.

Soldaat van Oranje is daarom veel meer dan een verslag van een tijdperk. Het is het verhaal van met elkaar vervlochten levens, dat telkens weer nieuwe generaties weet te fascineren en te inspireren. Het heeft Erik altijd verwonderd dat het zo'n lang leven had, eerst als boek, later als film en nu als musical. Ik kan alleen maar hopen dat u vanavond iets van die verwondering mee naar huis neemt.

Karin Hazelhoff Roelfzema

HET VERHAAL VAN DE SOLDAAT VAN ORANJE

Wie het leven van Erik Hazelhoff Roelfzema in ogenschouw neemt, heeft al snel de neiging de hoofdpersoon te omschrijven als een held en een avonturier. Toch waren dat twee kwalificaties waar hij zelf helemaal niets van moest hebben, aldus zijn weduwe Karin Hazelhoff Roelfzema. "Hij handelde uit een enorm sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel. Wanneer hij geconfronteerd werd met iets dat hem hevig tegen de borst stuitte, voelde hij dat hij geen andere keuze had dan er met hart en ziel tegenin te gaan. Voor hem was dat een vanzelfsprekendheid, geen heldendaad. Hij was er zich bovendien heel sterk van bewust dat hij in de oorlog niet de enige was geweest die zich verzet had. Voor de vraag waarom juist hij aan de oorlogstijd zo'n bekendheid overhield, had hij een eenvoudige verklaring: 'Ik kon en wilde toevallig schrijven. Zij niet'."

Het was dan ook geen zucht naar avontuur, dat hem dreef, stelt Karin Hazelhoff Roelfzema nadrukkelijk. Het was idealisme. "Waar hij zich ook in stortte, het was altijd met een heel vast omlind doel. Het zijn eigenschappen die hij volgens mij dankte aan zijn Indische verleden. Hij had daar al heel jong een weidse blik aan overgehouden. Hij zag alles in een breder perspectief, dan de leeftijdsgenoten die nooit buiten Nederland waren geweest. Het zal dan ook geen toeval zijn dat relatief veel andere Engelandvaarders wortels in Nederlands-Indië hadden."

Erik Hazelhoff Roelfzema wordt op 3 april 1917 geboren in Soerabaja, op Java, als zoon van een welgestelde planter. In 1930 verhuist het gezin naar Nederland. Aanvankelijk wordt Den Haag als woonplaats gekozen, later Wassenaar. De jonge Erik geeft al vroeg blijk van zijn ondernemende geest. In 1938 vertrekt hij naar Amerika, waar hij liftend het land doorkruist. Zijn ervaringen vinden hun weg naar zijn debuut Rendez-vous in San Francisco. In 1939 en 1940 verslaat hij als journalist de zogenaamde Winteroorlog, de inval van Rusland in buurland Finland. Ondertussen pakken ook elders boven Europa de donkere wolken zich samen. Erik Hazelhoff Roelfzema lijkt daar in het begin niet onder gebukt te gaan. In de tweede helft van de jaren dertig heeft hij zich ingeschreven als rechtenstudent in Leiden en wordt hij lid van het Leidsch Studenten Corps (nu LSV Minerva). Erik geniet met volle teugen van alles - vriendinnen, feesten - wat het vrije studentenleven hem te bieden heeft. Wanneer Nazi Duitsland ons land in de meidagen van 1940 binnenvalt, wordt alles echter anders.

De hand van de bezetter lijkt even mild te zijn, maar al snel komen de duivelse intenties aan de oppervlakte. Ook in Leiden. Op de universiteit worden de Joodse medewerkers en studenten steeds meer in een isolement geplaatst. Samen met onder meer studiegenoot en medecorpslid Chris Krediet begint Erik Hazelhoff Roelfzema met heimelijke verzetsdaden. De maatregelen tegen de Joden, inspireren hem tot het schrijven van een vlamvend vlugschrift: het Leids Manifest. Hij laat het op eigen kosten drukken en verspreidt het op 15 februari 1941 door de stad. De Duitse bezetter reageert furieus. De universiteit wordt enige tijd gesloten en Erik Hazelhoff Roelfzema duikt tijdelijk onder. In april wordt hij alsnog opgepakt door de Duitsers, omdat hij verdacht wordt van betrokkenheid bij een overval. Hij brengt een week door in het Oranjehotel, het beruchte huis van bewaring in Scheveningen. Na een week komt hij weer op vrije voeten. De gedachte heeft dan al bij hem postgevat dat hij elders, buiten Nederland, veel meer voor het verzet zou kunnen betekenen.

In 1941 studeert hij snel af. In juni van dat jaar monstert hij aan bij het Zwitserse schip St. Cergue om bezet Nederland te ontvluchten. Aan boord stuit hij op enkele bekenden: het corpslid Bob van der Stok, de latere schrijver van 'Oorlogsvlieger van Oranje', en Peter Tazelaar. Tijdens de vaart worden plannen gesmeed om vanuit Engeland het Nederlandse verzet te steunen.

In Londen wordt het kwartet, intussen uitgebreid met de ook overgekomen Chris Krediet, aanvankelijk koel ontvangen. Erik Hazelhoff Roelfzema verbaast zich hevig over de lamtheid die heerst onder een groot deel van de uitgeweken Nederlanders. Zelf kan hij juist niet wachten om de ondergrondse in Nederland te hulp te komen. Hij vindt een machtige bondgenoot in koningin Wilhelmina, van wie het hart gestolen wordt door het idealisme en de dadendrang van de jonge studenten. In die periode bloeit tussen Erik Hazelhoff Roelfzema en Prins Bernhard een warme vriendschap op die hen voor de rest van hun lange leven met elkaar zou verbinden.

De vier vrienden stellen aan de Centrale Inlichtingen Dienst voor om een radionetwerk met bezet gebied op te zetten. Erik Hazelhoff Roelfzema steekt met zijn kompanen diverse keren de Noordzee over, om de Nederlandse ondergrondse van de benodigde apparatuur te voorzien. Het zijn hachelijke ondernemingen, waarbij zowel de woeste branding als de genadeloze bezetter hen fataal kunnen worden. Ze ontsnappen telkens de dans. Hun moed wordt beloond met een Militaire Willemsorde. De heldendaden blijven echter zonder succes. Als onderdeel van het Engelandspiel pakt de Duitse bezetter gedropte agenten op en infiltreert met succes in het communicatiesysteem.

In 1942 zet Erik Hazelhoff Roelfzema zijn zinnen op een nieuwe uitdaging. Hij wil piloot worden. Er is een probleem. Zijn zicht is zeer pover. Hij zou geen enkele keuring doorkomen, zelfs niet in een tijdperk waarin men zit te springen om jonge, onervaren vliegeniers. "Het zegt veel over Erik hoe hij dat oploste", vertelt Karin Hazelhoff Roelfzema. "Voor hem bestonden er geen problemen. Alles was een kwestie van het vinden van de juiste oplossing. Hij hield een brillenglas in de hand waarmee hij tijdens de keuring een oog moest afdekken en hobbelde er zo toch doorheen." In weerwil van die beperking ontvouwt zich bij een elite- eenheid van de Royal Air Force een glanzende loopbaan als piloot. Uiteindelijk zou hij betrokken zijn bij maar liefst 72 missies.

"De piloten werden destijds 'flyboys' genoemd", weet Karin Hazelhoff Roelfzema. "Het waren zelfverzekerde jongens, die de oorlog soms als een spannend avontuur zagen. Erik was heel anders. Hij wilde als piloot een bijdrage leveren aan de bevrijding van Nederland. Dat was zijn missie."

Het contact met het koningshuis in ballingschap blijft warm. Op 23 april 1945 wordt hij aangesteld tot adjudant van koningin Wilhelmina. Luttele dagen later, op 2 mei 1945, begeleidt hij de majesteit en prinses Juliana tijdens hun terugkeer naar het bevrijde deel van Nederland. Op het vliegveld Gilze-Rijen keert ze definitief terug op vaderlandse bodem.

Na de capitulatie van de Duitsers heeft Erik Hazelhoff Roelfzema het gevoel dat zijn taak er op zit. Hij wordt door koningin Wilhelmina nog wel gevraagd om haar adjudant te blijven, maar voor die eer bedankt hij. In plaats daarvan aanvaardt hij een post als directeur van de Regerings Voorlichtings Dienst (R.V.D.) in Canada. Vervolgens probeert hij in Hollywood een bestaan op te bouwen als acteur en scenarioschrijver, maar slaagt daar niet in. Hij vindt wel emplooi als journalist bij de televisiezender NBC. In de jaren vijftig raakt hij ook betrokken bij Radio Free Europe, een in München gevestigde propagandazender van de Amerikanen. Het ironische toeval wil dat hij hier dient samen te werken met ene Joseph Schreieder. Deze was tijdens de oorlog in Nederland hoofd van de Sicherheitsdienst geweest. In die functie had hij ondermeer jacht gemaakt op Erik en zijn vrienden.

Na twee decennia getrouwd te zijn geweest met zijn Britse echtgenote Midge, met wie hij zijn zoon Erik jr. krijgt, scheidt Erik Hazelhoff Roelfzema en hertrouwt in 1965 met Karin Steensma. Ze zullen tot zijn dood in 2007 samen blijven. "Ik wist van zijn verleden",

vertelt zij. "Alleen was dat erg globaal. Erik liep niet te koop met zijn verdiensten. Zelf had ik tijdens de oorlog in Amerika gewoond. We hadden familie in Rotterdam. De tragiek van het bombardement in de meidagen van 1940 was mijn sterkste associatie met de oorlog."

Eind jaren zestig zet Erik Hazelhoff Roelfzema zich tot het afmaken van iets waar hij vele jaren eerder mee begonnen is: het opschrijven van zijn herinneringen. "Erik was daar al kort na de oorlog mee begonnen. In wezen was hij boven alles een journalist. Hij deed dus verslag van alles wat hij meegemaakt had. In Nederland had hij allerlei archieven doorgespit en hij had uitgebreid gesproken met Loe de Jong. Het plan om er een boek van te maken, kwam dus veel later. In de eerste jaren na de oorlog, was daar ook weinig belangstelling voor. Iedereen was blij dat de ellende achter de rug was. Alles stond in het teken van de toekomst." Met het naderen van de viering van 25 jaar bevrijding, verandert die mentaliteit. De eerste boeken verschijnen. Er mag weer gesproken worden over de oorlog. Dus is er ook een uitgever die wel iets

ziet in de memoires van Erik Hazelhoff Roelfzema. Die zien in 1970 het licht, eerst nog met de titel "Het Hol Van De Ratelslang". Karin Hazelhoff Roelfzema: "Erik was sterk gekant tegen de oorlog in Vietnam. Hij wilde om die reden beslist geen titel met daarin een verwijzing naar het leger."

De verkoop blijft steken op zo'n 30.000 stuks. Dat valt een tikje tegen. Er wordt besloten het boek opnieuw te lanceren, maar onder een andere titel. Alleen, welke? "Mijn familie had altijd een tegelfabriek in Friesland", vertelt Karin Hazelhoff Roelfzema. "Juist in die periode ging ik er weer eens langs. Ik kwam terug met als aandenken een antiek tegeltje. Daarop prijkte een oranje soldaat. Soldaat van Oranje. Klonk dat niet perfect? Het werd de nieuwe titel van zijn boek. Toen ging het balletje pas rollen. Het is raar dat iets relatief kleins zo'n groot verschil kan betekenen."

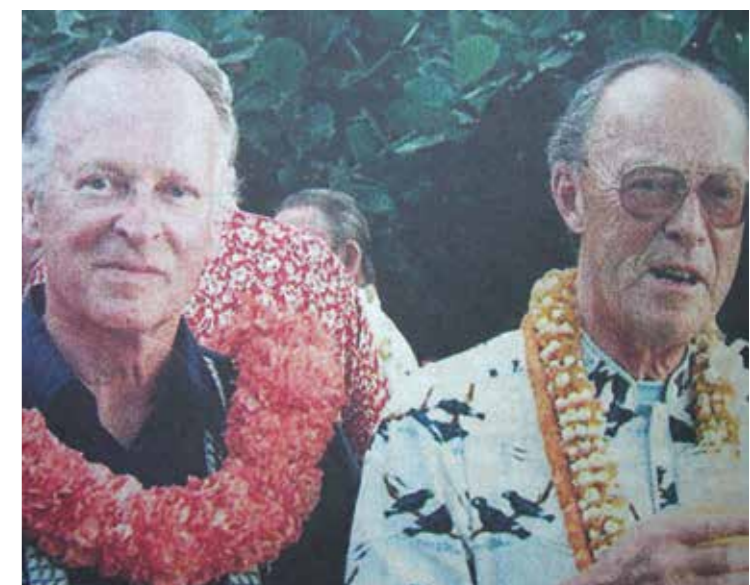
Lachend: "Het is achteraf gezien ook niet zo raar dat een boek met een slang in de titel niet zo goed verkoopt. Daar staat tegenover dat het boek onder de nieuwe titel wel bijgedragen heeft aan het oranjegevoel in Nederland, wat in de jaren sindsdien alleen nog maar gegroeid lijkt te zijn."

Erik Hazelhoff Roelfzema wordt gevraagd voor het dan veelbekeken praatprogramma van Willem Duys. Dat is het laatste zetje dat hij en zijn schepping nodig hebben. Soldaat van Oranje wordt een bestseller. De auteur zelf wordt, tegen wil en dank, de verpersoonlijking van het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij wordt bovendien de eerste auteur van een boek waarvan in Nederland meer dan een miljoen exemplaren verkocht worden.

Die status neemt mythische proporties aan wanneer in 1977 zijn boek verfilmd wordt door Paul Verhoeven. Rutger Hauer speelt de rol van Erik. De topcast bestaat verder uit ondermeer Belinda Meuldijk, Jeroen Krabbé, Rijk de Gooijer, Peter Faber en Derek de Lint. De film wordt overwegend positief ontvangen, maar is vooral een succes aan de kassa. In Nederland trekt het 1,5 miljoen bezoekers. In 2006 wordt de film na een enquête onder film liefhebbers door filmnet.nl uitgeroepen tot beste Nederlandse film aller tijden. Eenzelfde waardering viel de filmmuziek van Rogier van Otterloo te beurt.

"Erik moest lachen toen hij destijds benaderd werd voor die film", weet Karin Hazelhoff Roelfzema nog. "Hij vond het een mal idee. Was zijn verhaal wel te verfilmen? Zat er bovendien iemand op te wachten? Inmiddels weten we wel beter. Toch moest hij opnieuw lachen toen de musical ter sprake kwam. Hij volgde de eerste voorbereidingen echter met belangstelling. Hij vertelde met plezier zijn verhaal aan de mensen die er mee aan de slag gingen."

Erik Hazelhoff Roelfzema zal de première van Soldaat van Oranje - De Musical niet meemaken. Hij overlijdt in 2007, op 90-jarige leeftijd. Zijn verhaal leeft echter voort in deze musical. "Het draait daarin niet zozeer om hem zelf, maar om de veerkracht waarover mensen in soms heel zware omstandigheden blijken te beschikken. Wanneer hij onrecht zag, kwam hij in actie. Zonder te dralen. Hij was daarnaast een grenzeloze optimist. Het glas was bij hem altijd half vol. Zijn geloof in de mensheid was dan ook ongebroken. Hij was er heilig van overtuigd dat, als er weer een oorlog uit zou breken, er opnieuw jongeren zouden opstaan om te doen wat hij ooit deed."

Steun het Fonds Soldaat van Oranje

Oranje Fonds voor sociale initiatieven **Brengt ons bij elkaar.**

v.l.n.r. Fred Boot (producent), Carolijn Leisink (Theatergroep Cactus), Karin Hazelhoff Roelfzema (weduwe Soldaat van Oranje), Thekla Teunis (Stichting Move) en Ronald van der Giessen (directeur Oranje Fonds) tijdens de eerste uitreiking van de prijs.

Staan voor je idealen

Erik Hazelhoff Roelfzema, de Soldaat van Oranje, stond voor zijn idealen. Hij streed tegen onrechtvaardigheid. Het Fonds Soldaat van Oranje, ondergebracht bij het Oranje Fonds, zet zich vanuit deze gedachte in voor een leefbare samenleving waarin iedereen een kans krijgt. Het Oranje Fonds steunt jaarlijks zo'n 7.000 sociale initiatieven met kennis, geld en contacten. De Prins van Oranje en Prinses Máxima zijn het beschermbaar van het Fonds.

Fonds Soldaat van Oranje

Met het Fonds Soldaat van Oranje steunt het Oranje Fonds initiatieven van jonge mensen die, net als de Soldaat van Oranje, een probleem in de samenleving te lijf gaan. Zo kon Carolijn Leisink van Theatergroep Cactus met de prijs nieuwe theatervoorstellingen mét en voor jongeren maken om hun leefwerelden bij elkaar te brengen. En Thekla Teunis startte met haar

Stichting Move in meer steden projecten waar jongeren en studenten samen bezig zijn met wijkverbetering en sport. *'Wij willen met onze voorstelling niet alleen het verhaal van Erik levend houden, maar ook zijn gedachtegoed voortzetten. Met het Fonds Soldaat van Oranje steunen we jonge mensen met dezelfde idealen als Erik in hun strijd voor een leefbare samenleving.'* Fred Boot, producent Soldaat van Oranje - De Musical.

Doet u ook mee?

De producent van Soldaat van Oranje – De Musical organiseert diverse activiteiten om geld in te zamelen voor het Fonds Soldaat van Oranje. Ook u kunt uw bijdrage overmaken op 888 444 t.n.v. Oranje Fonds te Utrecht o.v.v. 'Soldaat van Oranje'. Uw gift gaat voor 100 procent naar sociale initiatiefnemers. www.oranjefonds.nl

Preferred partner van Soldaat van Oranje - De Musical.

USG People is actief met een groot aantal sterke merken die gezamenlijk totaaloplossingen bieden op het vlak van detachering, HR- en customer care services en uitzending. Zo levert ASA bijvoorbeeld het personeel voor De TheaterHangaar. Met een omzet van ruim € 3,2 miljard in 2011 is USG People de Europese nummer vier in HR-dienstverlening. Het hoofdkantoor van USG People is gevestigd in Almere en de groep is actief in een aantal Europese landen, waaronder Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Polen, Frankrijk, Italië en Spanje.

USG People is genoteerd aan de effectenbeurs NYSE Euronext Amsterdam en is opgenomen in de Amsterdam Midcap Index (AMX). Bezoek voor meer informatie over USG People of haar werkmaatschappijen onze website www.usgpeople.com.

Uniek en bijzonder is onze standaard.

BOOKX is uw specialist voor groepsreserveringen & arrangementen voor de Zakelijke Markt rondom Live Entertainment, Sport, Cultuur en Lifestyle.

Voor o.a. Soldaat van Oranje - De Musical biedt BOOKX volledig verzorgde arrangementen aan voor uw relaties en/of medewerkers.

BOOKX betekent voor u:

- alles tot in de puntjes geregeld.
- absoluut VIP gevoel bij uw gasten.
- compleet georganiseerde avond uit.
- effectieve relatiemarketing.
- ultieme gastvrijheidsbeleving.

Uniek en bijzonder is toch ook uw standaard?

Voor al uw groepsreserveringen & exclusieve arrangementen: www.bookx.nl of bel 020 - 6 75 74 74.

BOOKX

• arrangementen • boekingen
• entertainment • exploitatie

VAN IDEE TOT MUSICAL

1993

Het idee voor de musical Soldaat van Oranje ontstond al in 1993, toen producent Fred Boot op een avond door de straten van Manhattan liep. "Ik stak Times Square over en zag al de enorme billboards voor de Broadway musicals en fantaseerde over welk Nederlands verhaal daar mooi tussen zou staan. Soldier of Orange - The Musical, schoot door mijn hoofd. In de jaren daarna kwam dat idee vaak terug, niet voor Amerika, maar om in Nederland te maken".

"Ik ben altijd gefascineerd geweest door verhalen uit de geschiedenis. Dus ook door het verhaal van de Soldaat van Oranje. Mijn moeder zat in een Jappenkamp, de broers van mijn vader zaten in het verzet. Eén oom werd opgepakt en overleefde Buchenwald niet. Als kind al was ik daarom gefascineerd door die oorlogsjaren. Ik las veel boeken over die periode en zag natuurlijk veel films, waaronder Soldaat van Oranje. Het boek van Erik Hazelhoff Roelfzema heb ik daarna nog vaak gelezen."

2003

Toch duurde het na die avond in New York nog tien jaar voordat aan het realiseren van die ambitie begonnen kon worden. In 2003 kwam de oudere broer van Fred Boot op toevallige wijze in contact met Erik Hazelhoff Roelfzema tijdens een lezing van zijn nieuwste boek 'In Pursuit of Life' in Atlanta. Er ontstond na afloop een geanimeerd gesprek, waarbij de gastspreker door Marco Boot geïnformeerd werd over de plannen van zijn broertje. Fred Boot en Erik Hazelhoff Roelfzema kregen e-mailcontact. Erik Hazelhoff Roelfzema schreef in zijn eerste mail dat hij een positief gevoel had over het idee en dat hij hoopte "het allemaal samen rond een fles wijn te kunnen bespreken", zodra hij weer eens in Holland was. Erik Hazelhoff Roelfzema vond de timing van de voorstelling goed. Er waren hele generaties opgegroeid met zijn verhaal. Eerst in 1970 door zijn boek. Later, in 1977, dankzij de succesvolle film van Paul Verhoeven. "Erik Hazelhoff Roelfzema vond zichzelf geen held of avonturier", benadrukt Fred Boot.

"Hij vond dat je altijd moest opkomen voor rechtvaardigheid en vond het van belang dat de generaties van nu kennis zouden maken met het verhaal van de oorlog".

2004

In 2004 kwam Erik Hazelhoff Roelfzema naar Nederland. "We hebben elkaar toen voor het eerst persoonlijk gesproken. De ontmoeting vond plaats op de avond dat het Nederlands elftal tijdens de EK in Portugal tegen Duitsland 1-1 speelde. Het was een bijzondere eerste ontmoeting".

2005

Op 6 september 2005 tekende Erik Hazelhoff Roelfzema de papieren die de rechten verstrekten om van het boek Soldaat van Oranje een musical te maken. Niet lang daarna werd Edwin de Vries gevraagd het script te schrijven. "Het verhaal van Soldaat van Oranje greep mij door het wel en wee van de Leidse studenten, die overvallen werden door de oorlog. Opeens kwam het er op aan hoe ze werkelijk in elkaar zaten. Studeerden ze stilletjes verder, of gingen ze juist in het verzet. In dat groepje zag je de uitersten. De één werd een verzetsheld, de ander koos voor de SS. Ik vond dat een enorm inspirerend gegeven." De Amerikaan Tom Harriman

werd aangetrokken voor de muziek en de eveneens in Los Angeles woonachtige Pamela Phillips Oland voor de liederen. Later zou Frans van Deursen toegevoegd worden aan het team voor de Nederlandse bewerking van de liederen.

2007

In de jaren die volgden, werden de eerste contouren van de musical Soldaat van Oranje zichtbaar. Langzaam maar zeker werd duidelijk dat het een onderneming werd die in financiële zin voor een grote uitdaging stond. In dat opzicht was allesbepalend dat een partij bereid was een goede en gezonde financiële basis te geven: beheersmaatschappij Amerborgh, die activiteiten ontwikkelt gericht op onder meer investeringen en participaties in (jonge) veelbelovende ondernemingen. In 2005 werd al een ontwikkelingsbudget verstrekt, maar naarmate het steeds duidelijker werd hoe de musical zich zowel artistiek als inhoudelijk zou ontwikkelen, besloot Amerborgh in 2007 financierder voor het hele traject te worden.

2008

In 2008 raakte ook regisseur Theu Boermans betrokken bij de musical Soldaat van Oranje. Halverwege de jaren zeventig had hij als acteur, regisseur en schrijver zijn sporen verdiend in de Nederlandse toneel- en filmwereld. "Door een samenloop van omstandigheden had ik er tijd voor", zegt hij. "Ik had er uiteraard ook meteen veel zin in. Vooral toen ik begreep dat Soldaat van Oranje niet gebruikt zou worden voor het creëren van een ronkend oorlogsverhaal, maar dat het thema van het boek echt uitgediept zou worden.

2009

Het hele project nam explosieve vormen aan toen de keuze op locatietheater viel. Fred Boot realiseerde zich dat hij als beginnend producent een sterke partner naast zich nodig had. Hij vroeg Robin de Levita; een collega die bij talloze musicals in Nederland, New York, Londen en Duitsland betrokken was. "Toen ik mijn idee, het publiek op een draaischijf te plaatsen, werkelijkheid zag worden en ook Theu Boermans aan boord kwam als regisseur, werd ik heel enthousiast en stapte in als producent. Net als Fred leek het me goed om via deze theatervorm de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend te houden. Ik was betrokken bij Spiderman in New York en toen deze werd uitgesteld, committeerde ik mij 100% aan Soldaat van Oranje", aldus Robin de Levita.

Erik Hazelhoff Roelfzema zou de voleinding van de onderneming niet meer meemaken. Hij overlijdt op 26 september 2007 op 90-jarige leeftijd. "Hij heeft de eerste ruwe versie van het script nog kunnen lezen", aldus Fred Boot. "We hebben daar ook gesprekken en mailcorrespondentie over gehad. Hij gaf ons de creatieve vrijheid. Zo viel het ons op dat er in zijn boek weinig dames voorkwamen. Die moesten tijdens de Londense jaren zijn pad toch wel gekruist hebben. Een musical zonder liefde kan eigenlijk niet. Dus vroegen wij hem of hij daar toch wat over wilde vertellen. 'Let me tell you about love', reageerde hij. Luttel dagen later kwam via de mail een stroom aan anekdotes binnen die het boek destijds niet gehaald hadden, maar die ons hielpen bij het creëren van de rol van Charlotte. Het is echt spijtig dat hij de voorstelling niet kan zien."

2010

Op 30 oktober 2010 ging in aanwezigheid van koningin Beatrix Soldaat van Oranje - De Musical in première.

PRODUCENTEN

FRED BOOT

Fred Boot (Groningen, 1965) studeerde communicatiekunde aan de Universiteit van Utrecht. Hij werkte vanaf 1991 voor Joop van den Ende Theaterproducties, waar hij de publiciteit en marketing verzorgde voor onder andere meer dan twintig musicals (The Phantom of the Opera, Miss Saigon, Cyrano - De Musical, West Side Story), vijftien toneelstukken (Hoog Tijd, Koningin Moeder, Duet, The Sunshine Boys, Torch Song Trilogy) en een groot aantal revues, shows, cabaretvoorstellingen en buitenlandse producties. Ook verzorgde hij de corporate communicatie voor Stage Holding en was hij verantwoordelijk voor de PR van de buitenlandse (co-)producties, waaronder The Phantom of the Opera, Cats en Les Misérables in België, The Who's Tommy in Londen, en onder andere voor Cyrano, Victor Victoria, Titanic en Footloose in New York. In die hoedanigheid werkte hij uiteraard al veel en nauw samen met Robin de Levita.

In 1999 begon hij met Daniel Koefoed het managementbureau Montecatini Talent Agency. Vanuit dat bedrijf was hij ook productioneel in verschillende functies betrokken bij onder andere Love me just a little bit more, Rocky over the rainbow, La Vie Parisienne en A Tribute to the Blues Brothers. Met Stichting De Praktijk produceerde hij het toneelstuk Hurly Burly.

Eind 2003 is hij begonnen met de voorbereidingen voor Soldaat van Oranje - De Musical die op 30 oktober 2010 in première ging. Fred Boot is directeur van NEW Productions, dat hij met zijn partners in Montecatini Talent Agency en Amerborgh Nederland heeft opgericht. Dit seizoen heeft NEW Productions in samenwerking met Mark van Ierssel ook de theatervoorstelling 'Het Mooiste van Sesamstraat' naar de theaters gebracht. Fred Boot won de ID Award tijdens de Big improvement Day 2012.

ROBIN DE LEVITA

Robin de Levita produceerde meer dan 80 theaterproducties op Broadway en Off Broadway, in de UK, Rusland, Duitsland, Spanje, België en Nederland. Voordat hij in 2005 zijn bedrijf Robin de Levita Productions oprichtte, was hij 5 jaar lid van de board van Stage Entertainment.

Op Broadway was hij als president van Endemol Theater Productions en partner in Dodger Theatricals onder meer verantwoordelijk voor Victor Victoria, Hamlet, High Society, 1776, A Funny Thing Happened on the way to the Forum, The King and I, Titanic, Footloose, The Music Man, 42nd Street, Urinetown, Into the Woods en Dracula.

Op West End in Londen co-produceerde hij The Who's Tommy, Contact, Chicago, West Side Story en The Full Monty.

In Nederland produceerde hij onder andere zes revues van André van Duin, Les Misérables, The Phantom of the Opera, Miss Saigon, The Lion King, Cats, Elisabeth, Sweeney Todd, West Side Story, Saturday Night Fever, AIDA, Cabaret, Sound of Music, Joe, Chicago, Funny Girl, Mamma Mia, Oliver!, Barnum, Sweet Charity, Evita en de musical De Fabelfjeskrant.

De Levita ontving diverse nominaties en prijzen, waaronder Tony Awards voor Titanic, 42nd Street en Into the Woods, een Outer Circle Critics Award voor Victor Victoria en een Laurence Olivier Award voor The Who's Tommy.

AKTE 1

SCÈNE 1 | OUVERTURE

SCÈNE 2 | ONTGROENING

Het Wilhelmus
Een Feut of een Vent
Een kwestie van tijd

SCÈNE 3 | EEN KWESTIE VAN TIJD

Een kwestie van tijd

SCÈNE 4 | WIE HOUDT ME TEGEN

Niets houdt me tegen
Chaos

SCÈNE 5 | DAG ÉÉN

SCÈNE 6 | DAG TWEE EN DAG DRIE

Nooit meer

SCÈNE 7 | IK WEIGER TE GAAN

Toen ik nog een kind was

SCÈNE 8 | DE WOLK IN DE VERTE

De wolk in de verte

SCÈNE 9 | STRATEGIE

SCÈNE 10 | VLUCHTPOGING

SCÈNE 11 | THEE

Thee?

SCÈNE 12 | VERBODEN VOOR JODEN

Als wij niets doen

SCÈNE 13 | RAPENBURG 56

SCÈNE 14 | BRAM'S BALLET

Vrijheid

SCÈNE 15 | VRIJ MET MIJ

Vrij met mij

SCÈNE 16 | VERRAAD

SCÈNE 17 | ENGELANDVAARDERS

Mijn weg naar jou
Charlotte's afscheid
Morgen is vandaag

AKTE 2

SCÈNE 18 | ERIK'S NACHTMERRIE

SCÈNE 19 | BEZOEK AAN DE KONINGIN

Een Koningin duldt geen nee

SCÈNE 20 | DE SCHIETBAAN

Blind vertrouwen

SCÈNE 21 | AFSCHIED

Kom terug bij mij

SCÈNE 22 | KUHRHAUS

Hoch das Glass
Zedenpreek

SCÈNE 23 | CHARLOTTE GEARRESTEERD

SCÈNE 24 | DE WILLEMSORDE

Mijn weg naar jou

SCÈNE 25 | DE AFREKENING

SCÈNE 26 | CHARLOTTE'S AFSCHIED

Charlotte's afscheid

SCÈNE 27 | ERIK'S AFSCHIED

Eenzaam maar niet alleen

SCÈNE 28 | BOMMEN OP BERLIJN

SCÈNE 29 | VOET OP EIGEN BODEM

Wilhelmus

SCÈNE 30 | ANNEVILLE

SCÈNE 31 | MOFFENHOER

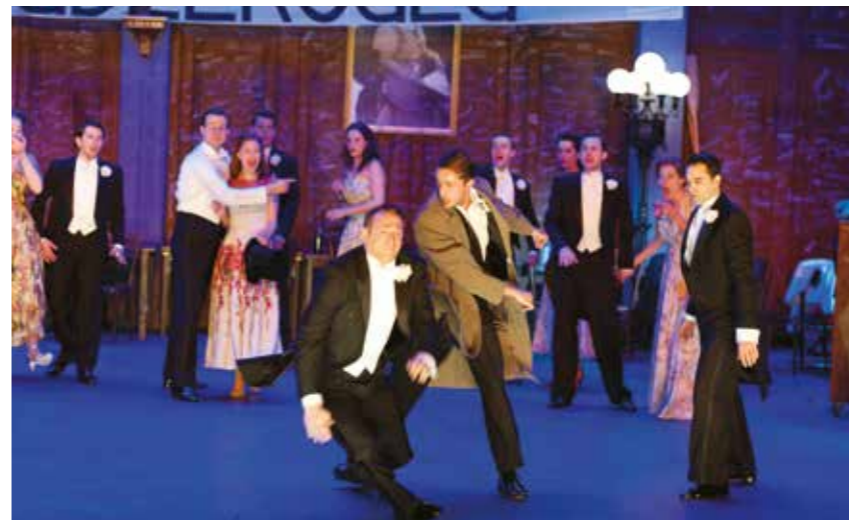
SCÈNE 32 | ALS WIJ NIETS DOEN

Als wij niets doen

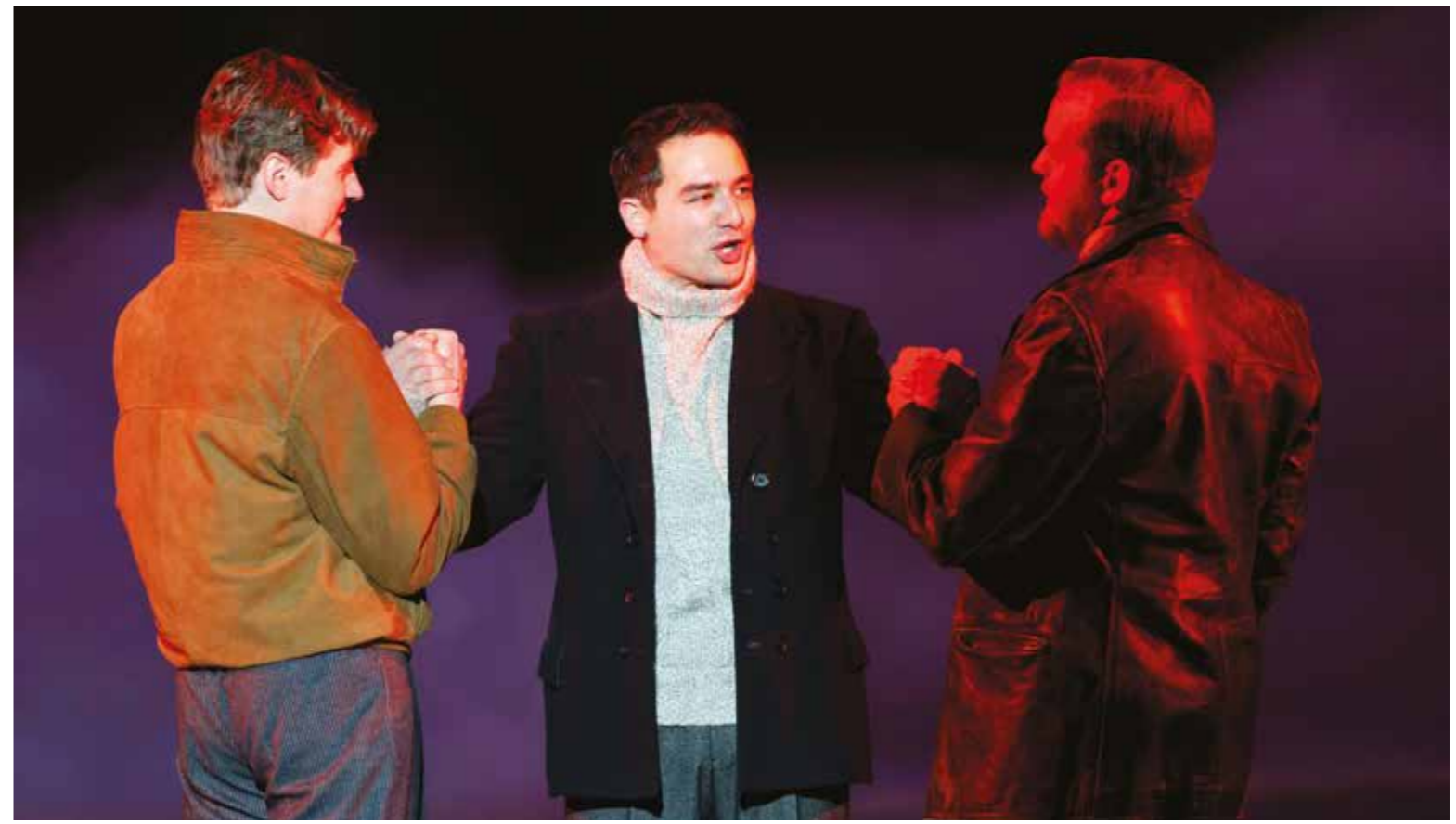
SCÈNE 33 | SOLDAAT VAN ORANJE

Morgen is vandaag

SCRIPT, MUZIEK & LIEDTEKSTEN

EDWIN DE VRIES

Edwin de Vries is schrijver, acteur en regisseur.
Schrijver: Edwin schreef onder meer scripts voor de films In de Schaduw van de Overwinning, Left Luggage, The Discovery of Heaven en Zomerhitte.
Acteur: Als acteur is hij te zien in televisieseries als De Vlaamsche Pot, Mijn Dochter en Ik en recentelijk in Single. In het theater was hij onder meer te zien in Scène's uit een huwelijk, Wie is er bang voor Virginia Woolf? en De Pianist.
Prijzen: In 2002 ontving Edwin een Gouden Kalf voor The Discovery of Heaven in de categorie Beste Scenario en de Louis D'or voor zijn rol in Wie is er bang voor Virginia Woolf?

"Het is heel bijzonder dat Soldaat van Oranje op deze locatie gespeeld wordt. Niet alleen vanwege de hangaar die tot theater verbouwd is. In deze omgeving is de Tweede Wereldoorlog ooit begonnen. In de meidagen van 1940 landden hier in de duinen de eerste Duitse parachutisten. Op vliegveld Valkenburg is zelfs de eerste persconferentie gehouden voor de opnames van de film Soldaat van Oranje. Verder zijn de film en de musical niet met elkaar te vergelijken. De musical is een vrije bewerking van het oorspronkelijke boek van Erik Hazelhoff Roelfzema."

Script

TOM HARRIMAN

Tom Harriman werkt vanuit zijn basis in Los Angeles als componist en producer.
Producer: Hij produceerde muziek voor grote artiesten als Sergio Mendes, Barry White, Natalie Cole, Marty Friedman, Richard Carpenter, Phil Collins en Christopher Cross.
Componist: Tom componeerde muziek voor televisieseries als Baywatch, Flipper, The Soprano's, The West Wing, Diagnosis Murder en The Chronicle. Ook componeerde hij voor films als Autumn in New York en All about the Benjamins.
 Tom componeerde in zijn carrière voor vele musicals waaronder Dennis - The Musical.

"Soldaat van Oranje is een Nederlands verhaal, dat echter wereldwijd aan zou kunnen spreken. Oorlog, spanning, heldendom en dilemma's zijn immers universele thema's. Waar het verhaal zich afspeelt, maakt dan niet zoveel uit. Een goed voorbeeld is Miss Saigon. Ik denk dat Londen er het eerst warm voor kan lopen. Het verhaal is immers deels daar gesitueerd. Het maakt ook absoluut een kans in Amerika, vanwege de unieke manier waarop het verhaal van Erik Hazelhoff Roelfzema vormgegeven is."

Muziek

PAMELA PHILLIPS OLAND

Pamela Phillips Oland schreef in Amerika liedteksten voor verschillende top artiesten en producties. Zo schreef zij de teksten voor onder meer Frank Sinatra, Aretha Franklin & The Four Tops, Whitney Houston, Jermaine Jackson, Earth Wind & Fire, Engelbert Humperdinck, The Jacksons, Gladys Knight, Dusty Springfield en Evelyn 'Champagne' King.
 Pamela schreef liedteksten voor televisieseries en films als The Sopranos, Baywatch, Melrose Place, As The World Turns, Xena - Warrior Princess, J*A*G, 102 Dalmatians en Coming to America.
Overig: Pamela publiceerde verschillende boeken over The art of songwriting.

"Als Amerikaanse heb ik een heel sterke band met Nederland. Zo schreef ik voor zanger Diederick van Eck de teksten voor zijn cd met songs geïnspireerd op de schilderijen van Vincent van Gogh, ik schreef een hit voor de Dolly Dots en schreef voor Freddy Heineken, waarmee ik tot zijn dood bevriend ben gebleven. En dan nu Soldaat van Oranje. Met afstand één van de meest bijzondere projecten waar ik ooit bij betrokken ben geweest. Het was een voorrecht om Erik Hazelhoff Roelfzema zelf te ontmoeten en hem te horen vertellen over zijn bijzondere leven. Het hielp enorm bij het schrijven van de liedteksten."

Liedteksten

REGIE, CHOREOGRAFIE & BEWERKING LIEDTEKSTEN

THEU BOERMANS

Theu Boermans is regisseur, acteur en auteur van theaterteksten en filmscenario's. Daarnaast is hij oprichter en artistiek directeur van De Theatercompagnie. Vanaf seizoen 2011/2012 is Theu artistiek directeur van het Nationale Toneel.

Regisseur: Voor het theater regisseerde Theu spraakmakende voorstellingen als Driekoningenavond, Hamlet, Gilgamesj, Midzomernachtsdroom, Faust, Een Meeuw, Ajax, De koopman van Venetië en Het wijde Land. Theu is tevens een bekroond film- en televisieregisseur. De Partizanen kreeg een Gouden Kalf voor het beste tv-drama en De Uitverkorene werd bekroond met een Prix d'Europe in dezelfde categorie. Hij bewerkte in 1994 het toneelstuk 1000 Rozen tot een film en won hiervoor een Gouden Kalf. Theu regisseert voor diverse buitenlandse theaters waaronder in Wenen, Basel en Gratz.

Acteur: Theu was als acteur onder meer te zien in de films Keetje Tipel, Spetters, De nieuwe moeder, Kracht, Zus & Zo en 't Vrije Schaep.

Prijzen: Theu Boermans is drager van de Prins Bernhard Cultuurprijs.

"Soldaat van Oranje is het verhaal van een vriendengroep die door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog uit elkaar geslagen wordt. We volgen hen, terwijl ze als gevolg van hun keuzes, hun eigen weg vervolgen. Ik heb het altijd een inspirerend verhaal gevonden, omdat men zich met de hoofdpersonen kan identificeren in hun worsteling met dilemma's. De vraag komt als vanzelf bij mijzelf terug: Wat zou ik doen?"

Regie

SARAH MILES

De van origine Amerikaanse Sarah Miles werkt als danser, choreografe, schrijfster en regisseuse. Zo danste en choreografeerde Sarah voor grote namen als Lionel Richie, Donna Summer, Diana Ross, Bee Gees, Kenny Rogers, Dolly Parton, Julio Iglesias en Duran Duran.

Danseres: Sarah was als danseres te zien in verschillende theatershows, televisieprogramma's en films als Tommy, Joseph, Chess, Stayin Alive en David Copperfield.

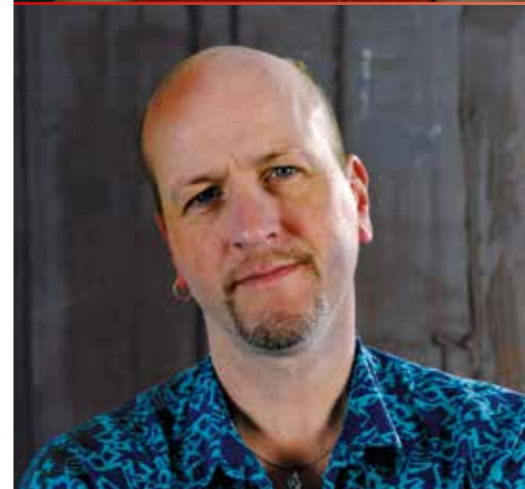
Choreografe: Sarah choreografeerde de musicals Sound of Music en Saturday Night Fever. A funny thing happened on the way to the Forum en werkte samen met Rob Marshall en Wayne Cilento aan talloze Broadway musicals en films.

Schrijfster: Schreef samen met John Ewbank scripts voor de musicals Carmen en Mad Alice.

Prijzen: Sarah ontving verschillende Ballroom Dance Awards en de Writer/Director/Choreographer International Prize voor beste New Magic Act voor Sittah Revealed.

"Ik beschouw de musical als een geweldige ervaring en uitdaging. Het is iets dat maar één keer in een mensenleven voorbij komt. Ik kende het relaas vooral dankzij de film. Die maakte mij duidelijk dat het een bijzonder verhaal is, dat heel belangrijk is voor de Nederlandse geschiedenis. Het gaat over normale mensen die iets kunnen veranderen. Het heeft daarmee een lading die nog altijd relevant is. Daarnaast is de musical bijzonder vanwege de locatie en het gebruik van de ruimte."

Choreografie

FRANS VAN DEURSEN

Compositie/vertaling: Frans vertaalde animatiefilms als Happy Feet en Chicken Little. Hij schreef songteksten en componeerde muziek voor diverse theaterprogramma's.

Acteur: Als acteur was hij te zien in televisieseries als In de Vlaamsche Pot, Voetbalvrouwen en De Hoofdprijs. In het theater speelde hij in producties als Miss Saigon, The Blues Brothers en Ciske de Rat.

Zanger: Als zanger trad Frans onder meer op in Frank Zappa's Joe's Garage, Zing, Vecht, Huil, Bid... en In de Ban van Bannink.

Scenario: Frans schreef scripts voor toneelstukken als De Zaak Brecht, Het Eeuwige Lijden van de Jonge Werther en De Verleiding van Harry Faust.

"Wat mij fascineerde aan Soldaat van Oranje is dat het niet orthodox wil zijn. Locatie, decor, keuze van de cast; de makers ervan durven van het geijkte pad af te wijken. Het is daarmee een moedige onderneming. De muziek en teksten zijn door Amerikanen verzorgd. Ik heb de Nederlandse vertaling gemaakt. Het was een spannende klus. Ik vind weinig dingen zo leuk als stoeien met de Nederlandse taal."

Nederlandse bewerking liedteksten

DECOR, LICHT, GELUIDSONTWERP

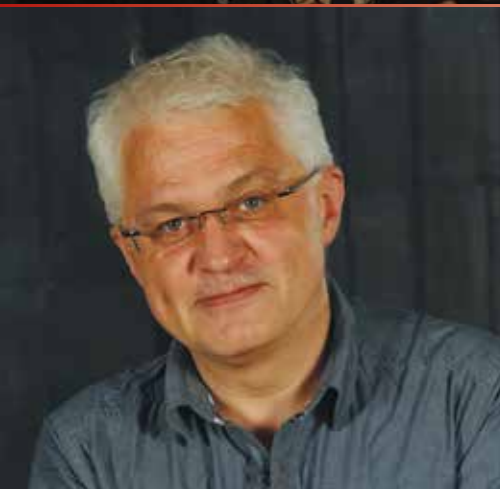

BERNHARD HAMMER

De Oostenrijker Bernhard Hammer studeerde Decorontwerp en Binnenhuisarchitectuur aan de Kunstacademie in Graz en werkt als fotograaf en decorontwerper.

Decorontwerp: Bernhard is vaste decorontwerper van de Duitse choreograaf en theatermaker Hans Kresnik en de Oostenrijkse regisseur Stephan Müller. Sinds 1996 werkt Bernhard regelmatig samen met Theu Boermans. Eerst bij De Trust, waar hij decors ontwierp voor onder meer de Kersentuin en Lulu. Later voor de Theatercompagnie, waar hij onder andere de decors van Ajax, Het Wijde land, Gilgamesj en Driekoningenavond creëerde.

Decorontwerp

GERHARD FISHER

Lichtontwerp: Gerhard verzorgde het lichtontwerp voor vele theaters in Wenen, waaronder het Burgtheater, Schauspielhaus, Odeon, Wiener Festwochen en Mozart-Festival Schönbrunn. In Nederland deed hij het lichtontwerp voor onder meer voorstellingen in de Amsterdamse Opera, De Theatercompagnie en de Stadsschouwburg. In België deed hij dit voor Operahuizen in Gent en Antwerpen en in Duitsland voor theaters in Berlijn, Frankfurt en München.

Gerhard werkte met regisseurs als Heiner Müller, George Tabori, René Pollesch, Anna Badora, Theu Boermans, Ferruccio Solieri en decorontwerpers als Josef Svoboda, Hans Scharvernoch, Bernhard Hammer, Bernhard Kleber en Hans Hoffer

Overig: Gerhard verzorgde verschillende lezingen bij onder andere de Academy of Fine Arts en het Max Reinhardt Seminar in Wenen.

"Toen ik hoorde van een musical die uitgevoerd zou worden in een hangaar, met zo'n bijzonder decor, wist ik: daar moet ik bij zijn. Ik kom uit Oostenrijk, dus ik ben niet bekend met het verhaal van Soldaat van Oranje. Uiteraard ben ik mij er van bewust dat de Tweede Wereldoorlog een geschiedenis is waar niet alleen Duitsland een rol in speelde, maar ook mijn eigen land. De set zelf stelt mij als ontwerper van het licht voor grote uitdagingen. Zo moeten licht en film elkaar niet in de weg zitten, maar elkaar juist aanvullen."

Lichtontwerp

JEROEN TEN BRINKE

Theater: Geluidsontwerp voor Anatevka, Blood Brothers, Fame, Wilhelmina, Oliver!, Elisabeth, 42nd Street, Rent, Aspects Of Love, Saturday Night Fever, Titanic, 3 Musketeers, Musicals In Ahoy 2004/06, Nine, Into The Woods, Jesus Christ Superstar, Cabaret, Passion, Beauty And The Beast, Cabaret, André Van Duin, Passion, The Wiz, My Fair Lady, Cats, Ciske De Musical, Evita, Sunset Boulevard, Les Misérables, Joseph, High School Musical, All Shook Up, Freck de Jonge en 100 Jaar Carré & Circustheater.

Overig: Jeroen was de geluidsontwerper van onder meer het World Press Photo Gala, Quality of life Gala, Ronald McDonald Gala, Musical Awards, Koningin Beatrix 25 Jaar, de Symphonica In Rosso concerten van Paul de Leeuw, Lionel Richie, Diana Ross, New York Fashion Week, Opening Hermitage en Summer Concerts in New York.

Prijzen: In 2006 won Jeroen een John Kraaijkamp Musical Award in de categorie beste creatieve prestatie, in 2010 in de categorie beste geluidsontwerp.

"Mijn eerste reactie toen ik van de plannen hoorde was: 'wow'. Ik kende het verhaal al dankzij de film, die ik heel boeiend vond. Wat ik vooral uit het verhaal haal is: verlies nooit je vrijheid. Probeer te leren van de geschiedenis. Het meest bijzondere aan de opzet van de musical vind ik de draaiende theaterzaal. Het is nieuw in de wereld. Zelfs in Las Vegas zijn de showmakers nieuwsgierig."

Geluidsontwerp

VIDEO ONTWERP, VIDEOPRODUCTIE, REKWISIETEN

PETER WILMS

Opleiding: Southampton University - Acoustics

Video ontwerp: Peter was verantwoordelijk voor het design van de video's en projecties van artiesten als U2, Madonna en The Cure. Peter werkte jaren samen met Peter Greenaway met wie hij de projecten 100 Objects to Represent The World, Kolombus in de Berlijnse Staatsopera, Writing to Vermeer en Gold deed. Peter werkte verder voor het Muziektheater, We Will Rock You (Londen) en producties van Robert Wilson en Michel van der Aa.

Overig: Peter is naast zijn werkzaamheden als videodesigner ook Pilot.

"Wat zo bijzonder is aan de musical Soldaat van Oranje is de schaal waarop dit is gebouwd. Het is echt enorm! En de professionaliteit van de mensen die hier werken. De goede sfeer en het enthousiasme, draagt er toe bij dat deze voorstelling één van de bijzonderste ooit gaat worden. Ik ben enorm onder de indruk van de ambitie die dit project heeft. Het is een voorstelling die je graag wilt zien, waar je dus zeker aan mee wilt werken!"

Video ontwerp

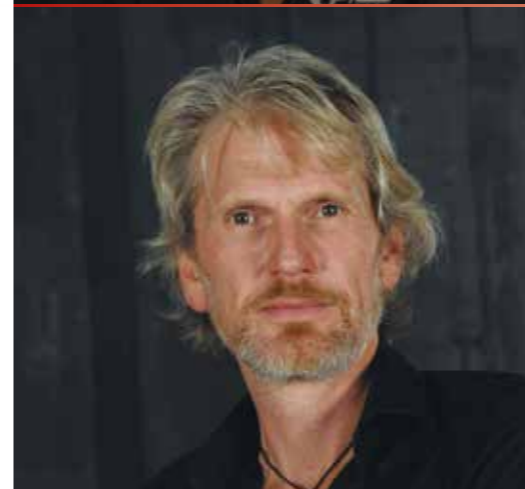
MARITA RUYTER

Opleiding: Film- en Televisiewetenschappen, UVA Amsterdam

Productie: Marita deed ervaring op met productiewerk voor verschillende televisieprogramma's bij de VPRO. Na haar tijd bij de VPRO startte zij als productie-eleider aan verschillende multimedia projecten en theaterstukken in binnen- en buitenland. Zij werkte met filmregisseur Peter Greenaway als productie-eleider op 100 Objects to Represent The World, Writing to Vermeer en Tulse Luper In Sao Paulo. Ook was zij een aantal jaren Greenaways assistent onder meer voor de film Nightwatching en de tentoonstelling Nightwatching in het Rijksmuseum, die in 2006 het Holland Festival opende. Momenteel is Marita producer en researcher voor televisieproductie maatschappij 'Beeld', zij maken informatieve programma's voor diverse opdrachtgevers, waaronder De Joodse Omroep en de Tros.

"De boodschap van Soldaat van Oranje is hoe kwetsbaar vrijheid is. Het is belangrijk er bij stil te staan dat we in een vrij land leven. Dat het niet vanzelfsprekend is, maar dat we dat te danken hebben aan de generatie voor ons. Het gaat erom dat je het meeste uit je leven moet halen en dat iedereen andere keuzes maakt, vaak bepaald door de situatie waar hij zich op dat moment in begeeft."

Videoproductie

ROB SNOEK

Rob was verantwoordelijk voor de vormgeving en styling van musicals als Rex, Titanic, The Sound of Music, Passion, Jesus Christ Super Star, Cabaret, Beauty And The Beast, My Fair Lady, Ciske De Rat, Sunset Boulevard, Joseph, Disney Sing Along, High School Musical, Chicago en Petticoat. Ook werkte Rob mee aan toneelstukken als The Sunshine Boys, Op Bezoek Bij Meneer Green, The Mousetrap, Verzameld Werk, De Huisbewaarder, Momenten Van Geluk, Gouwe Handjes, The Odd Couple, The Price, Requiem Voor Een Zwaargewicht, De Barones, Moeder Courage en Het Einde Van De Regenboog.

Voor de televisie werkte hij mee aan Goede Tijden Slechte Tijden, Bureau Kruislaan, Ha, Die Pa, Sjans, Onderweg Naar Morgen, Kinderen Geen Bezwaar, We gaan Nog Niet Naar Huis, Kerst Met Simone en de Kerstshow van Op Zoek Naar Joseph. Ook ontwierp Rob decors voor Bastiaan Ragas On Tour en Danny De Munk in De Heineken Music Hall.

"Voor iemand die verantwoordelijk is voor de rekvisieten en de vormgeving was het meewerken aan een musical als Soldaat van Oranje een enorme uitdaging. Het is een heel aangrijpend verhaal dat zich in een heel bijzonder tijdperk afspeelt. Het is een uitdaging om door middel van aankleding de sfeer van die periode zo goed mogelijk op te roepen. Het verschil zit hem niet zelden in details. Het belangrijkste is dat alles moet kloppen. De rekvisieten moeten echt verbonden zijn aan de periode waarin het stuk speelt."

Rekwisieten & vormgeving

MUZIKALE, VOCALE ARRANGEMENTEN & KOSTUUMONTWERP

Music director: Björn is de laatste 15 jaar als music director en supervisor actief geweest voor o.a. Sir Cameron Mackintosh en The Really Useful Group van Lord Andrew Lloyd Webber in het Verenigd Koninkrijk (London West End), België, Duitsland, Zweden, China en Nederland. In die hoedanigheid heeft hij musicals als Les Misérables, The Wizard of Oz, Fiddler on the Roof, Miss Saigon, Chess, Cats, Mary Poppins, Guys and Doll en The Phantom of the Opera gedirigeerd. Daarnaast was Björn de laatste 8 jaar ook vast verbonden aan het Vlaams Muziektheater, dat zich in operettes specialiseert, en is hij een veel gevraagde gastdirigent voor musicals aan de Gothenburgse Opera in Zweden, waar hij in 2009 ook zijn regie-debuut heeft gemaakt voor een cross-over productie van Romeo en Julia die hij in opdracht van de GO gecreëerd, geregisseerd en gedirigeerd heeft. Talloze opnames en uitvoeringen met o.a. het koor en orkest van de Gothenburgse Opera, The City of Prague Philharmonic Orchestra and the Shanghai Culture Square Symphonic Orchestra staan ook op het palmares.

"Soldaat van Oranje is eigenlijk veel meer dan een musical. Dat is wat mij er vanaf het begin in aantrok. Het is een multimediaal fenomeen dat zich aan elk keurslijf ontworsteld heeft. Het is deels musical, deels film en deels theater. Daar moet nog eens een goed woord voor verzonnen worden. Tot die tijd voldoet muziektheater wel."

BJÖRN DOBBELAERE

Muzikale arrangementen, muzikale supervisie

De Amerikaanse AnnMarie Milazzo is vocal arranger, componist en liedtekstschrijfster. **Vocal arranger:** AnnMarie was de vocal arranger voor Spring Awakening, Next to Normal, Bright Lights Big City, The Marc Pease Experience, de musical Carmen en Reluctant Pilgrim. **Composer/lyricist:** AnnMarie werkte als componist en liedtekstschrijfster voor Pretty Dead Girl, Sea Change, de musical Carmen en Le Rêve in het Wynn Hotel in Las Vegas. **Recente projecten:** AnnMarie is momenteel betrokken bij Prometheus Bound in ART, Dangerous Beauty in de Pasadena Playhouse, Didi Lightful van Disney TV en Carrie gebaseerd op de film van Steven King. **Prijzen:** AnnMarie werd als zangeres genomineerd voor een Grammy Award bij The East Village Opera Company.

"Het was voor mij als Amerikaanse heel bijzonder om betrokken te raken bij Soldaat van Oranje. Ik moest werken met Nederlandstalige teksten, die ik dus niet versta. Het is aan mij om de leden van de cast te helpen de songs op de best mogelijke manier te vertolken. Ik heb gemerkt dat er dan eigenlijk geen taalbarrière is. Zang is emotie. Die is echt of niet. Ik merk daarnaast dat ik de lat ditmaal extra hoog gelegd heb omdat Soldaat van Oranje gaat over iemand die echt bestaan heeft."

ANNMARIE MILAZZO

Vocale arrangementen

Opleiding: Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen. **Theater:** Na werkervaring bij toneelgezelschappen in Antwerpen, Brussel en Gent vertrok Catherine naar Nederland en werkte daar voor Toneelgroep Amsterdam en het Noord Nederlands Toneel. Van 1992 tot 2009 was zij vaste kostuumontwerpster bij De Trust/De Theatercompagnie en werkte daar aan voorstellingen als Faust, De Kersentuin, Hamlet, De Meeuw en Gilgamesj. Daarnaast werkt Catherine voor Het Zuidelijk Toneel en Het Nationale Toneel. **Film:** Catherine assisteerde bij het ontwerp van de kostuums voor de films Karakter, De Bospartizanen, Op Afbetaling, Filmpje en Kaas.

"Ik ben gevraagd door de regisseur Theu Boermans met wie ik al 18 jaar samenwerk. Mijn eerste gedachte was toch: 'Moeten we hier echt een musical van maken?'. Inmiddels weet ik dat het wel kan. Ik denk dat het verhaal actueel blijft, vanwege het thema 'keuzes maken'. Alle personages kiezen een weg, sommigen blijken zielsverwanten, anderen verraders en nog anderen slachtoffers."

CATHERINE CUYKENS

Kostuumontwerp

KOSTUUMONTWERP, PRUIKEN, ONTWERP KAP & GRIME

Margriet is zelfstandig werkzaam als kostuumontwerpster voor film en televisie. **Opleiding:** MDGO Mode en Kleding in Leeuwarden, HKU Modevormgeving in Utrecht. **Ontwerp:** Margriet werkte mee aan films als Volle Maan, Liever Verliefd, Floris, Johan, Leef, Ik omhels je met 1000 armen, Wild Romance, Hoe overleef ik mezelf en lep. Ze assisteerde bij de films Karakter en Ocean's 12. Daarnaast ontwierp Margriet voor televisieseries als Circus Waltz, Stellenbosch, Evelien, De Daltons, Knofje en De Bende van Sjako

"Ik ben via mijn medeontwerpster Catherine Cuykens met wie ik samen aan De Partizanen en Karakter heb gewerkt, bij dit project betrokken geraakt. Omdat ik nu twintig jaar ervaring als kostuumontwerpster voor film en televisie heb en theater weer een hele andere discipline is, moest ik heel even nadenken, maar de uitdaging was zó groot! Het verhaal zelf gaat over keuzes maken. Mijn generatie kent geen oorlog en ik hoop dan ook, dat mocht het weer gebeuren, we zo sterk kunnen zijn als Erik Hazelhoff Roelfzema en alle andere helden uit deze oorlog."

MARGRIET PROCEE

Kostuumontwerp

Opleiding: Gerrit Rietveld Academie, Atelier Sjoerd Didden, **Theater:** Pilo ontwierp voor vele theatergezelschappen in Nederland waaronder Toneelgroep de Zaak, De Trust/De Theatercompagnie, Het Noord Nederlands Toneel, Conservatorium Den Haag, Tryater, Het Toneel Speelt, Orkater, Toneelgroep De Appel en Het Onafhankelijk Toneel. Hij regisseerde en schreef travestiecabaret Naaateller 'De Dekmantel' en deed de co-regie voor barokmuziektheater Doodleuk. **Film:** Pilo werkte mee aan films als Nachtrit en Simon en de televisieseries Bentinck en Wilhelmina.

"Ik vind Soldaat van Oranje een heel bijzonder project om voor te werken. Wat er in De TheaterHangaar gebouwd is, heb ik in mijn loopbaan binnen het theater nog nooit gezien; groots en meeslepend. Maar pas als de boodschap goed overkomt, door al dit technische theatergeweld heen, zal ik buigen voor de Nederlandse musical. Ik hoop dat het publiek naar huis gaat met een gevoel van daadkracht."

PILO PILKES

Pruiken, Ontwerp kap & grime

Yvonne werkte jarenlang bij Joop van den Ende Theaterproducties aan musicals en producties als The Phantom of the Opera, Miss Saigon, 3 Musketeers, Musicals in Ahoy, Jesus Christ Superstar, Cabaret en de promofilm van de musical Petticoat. Daarnaast ontwierp zij voor Symphonica in Rosso: Lionel Richie en Dianna Ross, Disneyland Parijs en diverse commercials en fotoshoots.

"Toen ik voor het eerst van de musical hoorde, was ik meteen heel benieuwd naar hoe die vormgegeven zou worden. Het verhaal van Soldaat van Oranje kende ik via de film. Wat mij aansprak, zoals bij veel boeken en films over oorlog, is dat er in zware tijden ongekende krachten bij mensen naar boven komen. De boodschap is wat mij betreft onverzettelijkheid en ik hoop dat die er altijd zal blijven als dat nodig is."

YVONNE FRAAY

Supervisie kostuums, styling PR

TECHNISCHE LEIDING, STAGE MANAGEMENT

Opleiding: Algemene Operationele Technologie
Theater: Robert deed zijn theaterervaring op bij producties als Miss Saigon, Joe de musical, Anatevka, Elisabeth, 42nd Street, Titanic, Aïda, 3 Muskietiers, The Lion King, Crazy for you en De Jantjes. Hij was technisch adviseur voor de producties Grease, Peanuts, De Fabeltjeskrant en Reigen en werkte als stagemanager voor De Rockopera, Peter Pan was hier en Concert for freedom. Robert werkte als zelfstandig technisch producent voor de producties Rembrandt de musical, Het Wijde Land, Kuifje - De zonnetempel, De Eenzame weg, Terschelling's Oerol Festival (2008, 2009), De Ingebeelde Zieke en Fraulein Else.

"Het is altijd een grote uitdaging om de juiste technieken te vinden welke nodig zijn om de artistieke wensen van een productie te realiseren. Het volledige, nog nooit gerealiseerde concept van een compleet draaiende theaterzaal, met een gewicht van circa 230 ton plus alles wat daarbij komt kijken en dan op een locatie waar nog niets aanwezig was aan theatertechnische voorzieningen, was bij Soldaat van Oranje - De Musical één van de vele grote uitdagingen waar wij voor stonden".

ROBERT NIEUWENHUIS

Technische leiding

Martin de Ridder is sinds 1992 werkzaam in het theatervak. Als crewlid werkte hij voor theaterproducties als Man van La Mancha, The Phantom of the Opera, The West Side Story, Miss Saigon, Joe - De Musical, Anatevka en Oliver.

Als stagemanager was Martin verantwoordelijk voor Les Misérables (Antwerpen), Ain't Misbehavin' (Nederland/Italië/Denemarken), Boyband (Nederland/Denemarken/België), A Chorus Line en 42nd Street. Martin deed de technische productie en was stagemanager bij de producties Copacabana, Kunt u mij de weg naar Hamelen vertellen Mijnheer, Pietje Bell, Wat zien ik, Kuifje (België/Nederland) en De Fabeltjeskrant.

Martin deed de projectleiding van verschillende evenementen, waaronder de Uitmarkt 2009

"Tijdens een voorstelling gebeurt ontzettend veel tegelijk. Er wordt geacteerd en gemusiceerd. Ondertussen werkt achter de schermen de techniek op volle toeren. Alles moet perfect op elkaar afgestemd zijn. Het is ondermeer mijn taak om er voor te zorgen dat de hele avond vlekkeloos verloopt, zodat de cast zich volledig op de voorstelling kan concentreren."

MARTIN DE RIDDER

Technische productie & Stage Manager

Opleiding: Rietveld Academie
Theater: Roel werkte van 1992 tot en met 2006 als tekenaar en werkvoorbereider voor het Muziektheater. Na die periode was hij daar interim Artistic Supervisor en verzorgde als freelancer verschillende werkzaamheden. Het was heel spannend om overal een oplossing voor te vinden. Der Ring des Niebelungen. Roel werkte ook mee aan het grootschalige project
Overig: In 2006 richtte Roel De Ontwerpplaats op waar meubels werden ontworpen en vervaardigd. In 2010 richtte hij met zijn compagnon Studio-Ongewoon op; een ontwerpstudio voor maatwerk en interieurs met daarbij een designshop.

"Ik ben sinds augustus 2009 betrokken bij Soldaat van Oranje. Ik vond het vanaf het begin een fascinerend concept. In mei 2010 stond ik nog in een lege, tochtige hangaar. De ruimte bood zowel beperkingen als mogelijkheden. Het was heel spannend om overal een oplossing voor te vinden. We hadden een maquette die we 50 keer zo groot in het echt moesten realiseren, een fantastische uitdaging!"

ROEL SMIT

Technische leiding

VOORSTELLINGSLEIDER, ASSOCIATE MUSIC SUPERVISOR

Opleiding: Rotterdamse dansacademie, Koninklijk Conservatorium Den Haag. Na gedanst te hebben voor verschillende gezelschappen, waaronder Het Nationale Ballet, is Margus aan de slag gegaan als voorstellingsleider, productie leider en opnameleider. Hij werkte voor theaterprojecten van onder meer het Muziektheater Amsterdam, het Nationale Ballet, de Nederlandse Opera, JMT Management, Nederlands Blazers Ensemble, Holland Festival, De Volharding, Noord Nederlands Toneel en De Utrechtse Spelen. Voor televisie werkte hij als opnameleider en productie leider mee aan producties van de NPS, Dutch View, IDTV, AVRO, NBE en VPRO.

"Het is mijn verantwoordelijkheid om te zorgen dat de overgangen tussen de scènes vlekkeloos verlopen. Dat geldt zowel voor de cast, als voor de machinerie achter de schermen. Het is vanzelfsprekend heel bijzonder om zo iets te doen in zo'n revolutionair decor van 360 graden. Ik vind het echt fantastisch, wat hier staat. Ondanks alle techniek die er achter schuil gaat, kan er heel poëtisch mee gewerkt worden."

MARGUS SPEKKERS

Voorstellingsleider

Tekstschrjver: Jan schreef onder meer voor Marco Borsato, Mathilde Santing, Liesbeth List, Disney's High School Musical, Herman Brood.

Muziek: Jan componeerde/arrangeerde muziek voor diverse muziektheaterproducties waaronder Turks Fruit, Home, Brief Voor De Koning, Matroos In De doos, Niks Mis Met Kerst, Jan Rap En z'n Maat en Dromen Zijn Bedrog. Voor die laatste ontving hij de Johnny Kraaijkamp Musical Award, Beste Muziek 2010. Jan produceerde diverse cd's, zowel in de popwereld (o.a Borsato) als in de theaterwereld (o.a. Soldaat van Oranje De Musical).

Acteur: Als acteur speelde Jan in diverse voorstellingen en series, waaronder Home, Jan Rap en z'n maat, De Drentse Bluesopera, Spangen en Moordvrouw.

Singer/Songwriter: Als singer/songwriter maakte hij drie Nederlandstalige solo-albums, een Friestalig album en met zijn band In De Steen twee albums.

"Ik ben bij SVO begonnen als zangcoach voor de eerste cast. Zo kon ik het hele imposante proces van de zijkant mee beleven, met toch de nodige afstand. Daarnaast werd ik door Fred Boot & Robin de Levita gevraagd om het castalbum te produceren in nauwe samenwerking met componist Tom Harriman. De eerder genoemde afstand gebruik ik nog steeds in mijn huidige functie, waarbij ik zo nu en dan met frisse oren kom luisteren en daar waar nodig puntjes op de i zet in deze, wat mij betreft, op meerdere vlakken historische musical."

JAN TEKSTRA

Associate Music Supervisor

Herman van Doorn is zanger, vocal-coach en sessie-zanger
Zanger: Zong en produceerde met 'hermanherman' de franstalige pop-cd 'fugain', tourde hiermee langs ned theaters, maakte de jazz-cd's 'Movin' en 'For What You Are...' met het finse 'Sid Hille Quartet'
Vocal Coach: Als zangdocent verbonden aan het Conservatorium InHolland en de Academie Voor Lichte Muziek (AVLM). Coachte eerder al bij musicals als 'Piaff', 'Pietje Bell' en 'Winx'. Heeft een privé-studio waarin hij professionele zangers en acteurs van diverse pluimage coacht (o.a.TVOH, stand-up comedian, musical etc).
Sessie-zanger: Is te horen in uiteenlopende studioproducties als jingles (o.a.radio 2, radio 5), filmsynchronisatie (Lorax, Phineas and Ferb, Tangled) en diverse cd's, concerten en shows (Holiday on Ice, Disney on Ice, Metropole Orkest 'Beatles in Concert')

"Ik ben sinds voorjaar 2011 betrokken bij Soldaat van Oranje. Het verhaal waarmee ik opgroeide en dat een onderdeel vormt van mijn 'hollandse cannon'. Wat een bijzonder project deze musical, wat een passie en energie! Een fysiek zware show in warmte, kou met water, zand waarin de zangers en zangers avond aan avond goed bij stem moeten zijn! Ze lijken het allemaal zo moeiteloos te doen. Geweldig om daar onderdeel van te mogen zijn, om koninginnen, soldaten en verzetshelden lekker te laten zingen."

HERMAN VAN DOORN

Vocal Coach

CASTING, REGIE ASSISTENT, RESIDENT DIRECTOR

MARC VAN BREE | SHIRA HALEVI

Casting: Marc is castingdirector bij Kemna Casting en is gespecialiseerd in theater. Zo is hij als castingdirector vast verbonden aan het Nationale Toneel, Toneelgroep Oostpool, Het Toneel Speelt en De Utrechtse Spelen. Daarnaast verzorgde hij de casting voor film-, televisie- en theaterproducties als Tirza, Bernhard, Schavuit van Oranje, Majesteit, Circus Waltz, The Lion King, Doe Maar, Otje, Hoe Overleef Ik..., 101 Dalmatiërs, Spamalot, Soulbrothers en Dromen Zijn Bedrog.

Sinds 2009 werkt Marc samen met Shira. Samen deden zij de casting voor de producties A'dam - e.v.a., De Macht van Meneer Miller, Rembrandt en Ik en Beatrix, Oranje onder Vuur, Kruiemeltje en Nijntje. Shira was ook verantwoordelijk voor de casting van de films Suskind, De President, Entre Nosotros en Tony Tien. **Overig:** Marc schreef samen met Job Gosschalk en Oren Schrijver het handboek voor acteurs 'U hoort nog van ons...'

"Ik kreeg toen we begonnen met casten al het gevoel dat we bezig waren met een nieuwe klassieker, met z'n allen. En naarmate de productie zich verder ontwikkelde werd dat gevoel alleen maar sterker. Als ik nu het hele nieuwe ensemble bij elkaar zie ben ik weer ongelooflijk trots. Vooral door het plezier dat ze met elkaar hebben, want dat zie je terug op het toneel."

Casting

CLAUDIA VAN ROOIJ | JULIA BLESS
BART SLUIS

Claudia heeft STRASS theater opgezet waarmee ze haar eigen stukken brengt. Zij regisseerde verschillende opera's, schreef theaterstukken voor musea en begeleidt schilderworkshops in haar eigen atelier.

Julia is als regisseur verbonden aan Theatergroep Suburbia. Bij productiehuis d'Amor maakte Julia de voorstelling Fewer Emergencies die genomineerd werd voor de BNG Nieuwe Theatermakers Prijs 2009. Ze regisseerde twee muziektheaterproducties in de open lucht: Into the Woods van Steven Sondheim en Nine van Arthur Kopit. Julia is als docent verbonden aan de Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg, afdeling Muziektheater.

Bart werkte als choreograaf en assistent voor verschillende producties en evenementen. Op dit moment is hij werkzaam voor Corpus Acrobatics in de productie Evolution. Verder werkt hij als choreograaf bij het muziek spektakel Scarab van Endel Rivers en doceert hij aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, opleiding: Jazztheater- en Showmusicaldans.

Regie assistent, Resident director & Assistent choreografie (1ste cast)

Opleiding: Toneelschool Maastricht

Theater: Nico speelde in toneelstukken van Toneelgroep De Appel, Het Nationaal Toneel, Orkater, Het Bostheater, Zeelandia, Het Speeltheater en Het Bellevue/Lunchtheater. Het afgelopen seizoen speelde hij in 39 steps van Hitchcock.

Film/Televisie: Nico vertolkte onder meer rollen in de films Karakter en Otje. Op televisie was hij te zien in de series Spangen, Grijpstra & de Gier, Keyzer & de Boer, Flikken Maastricht, Baantjer, Unit 13 en in de rol van Wilders in Beatrix-Oranje onder vuur.

Overig: Nico tourde met het Tony Overwater Jazz Quintet, werkte als verteller van Kikker verhalen van Max Velthuis en presenteerde verschillende concertgebouwvoorstellingen. **Prijzen:** Genomineerd voor de Johnny Kraaijkamp Musical Award (beste mannelijke hoofdrol) voor Baloo de Beer in Jungleboek.

"In de periode dat ik bij De Appel speelde reed ik iedere dag langs Vliegveld Valkenburg. Mijn eerste gedachte was, toen ik hoorde dat de voorstelling op een vaste locatie gespeeld zou worden, dat Valkenburg de perfecte locatie zou zijn. Kun je nagaan hoe groot mijn verbazing was toen ik hoorde dat de producenten Fred Boot en Robin de Levita allang met diezelfde locatie bezig waren. En mijn mond viel helemaal open toen ik de eerste stappen in de totaal omgetoverde hangaar zette: Dit maak je maar eens in je leven mee, deze grootte, zoveel disciplines. En dat alles om het verhaal te vertellen van een man die een keuze maakte in zijn leven en daar, ondanks alles, achter bleef staan."

Resident director en alternate Van 't Sant

NICO DE VRIES

HANGAAR2

HANGAAR2 & THEATERHANGAAR VAN VliegTUIGHANGAAR TOT EVENEMENTENLOCATIE

De TheaterHangaar zet zichzelf in de markt door het succes van Soldaat van Oranje - De Musical. De naastgelegen Hangaar2 kan met de aanwezigheid van artiestenkledkamers, productieruimten, diverse vergader-ruimten, een VIP-lounge en 2500 vierkante meter eventoppervlak een scala aan evenementen huisvesten. Het industriële karakter van deze ruimte gaat feilloos samen met hypermoderne faciliteiten, wat Hangaar2 niet alleen tot een charmante, maar ook veelzijdige locatie voor een (zakelijk) evenement maakt. TheaterHangaar en Hangaar2 bieden vele inspirerende en bijzondere mogelijkheden die een evenement tot iets unieks maakt. Woorden zeggen veel, maar dit is bijna niet te beschrijven. Deze locatie moet je met eigen ogen zien!

www.theaterhangaar.nl | www.hangaar2.nl | [@Theater_Hangaar](https://twitter.com/Theater_Hangaar) | facebook.com/TheaterHangaar

INTERBEST

SNELWEGRECLAME

L.S.V. MINERVA

Waarde Lezer,

De Leidse Studenten Vereniging 'Minerva' wenst het gehele team van Soldaat van Oranje - De Musical een zeer voorspoedig verloop van de te geven voorstellingen. LSV 'Minerva' ervaart het als een grote eer dat de heldendaden van alle verzetsstrijders en in het bijzonder die van wijlen Erik Hazelhoff Roelfzema en andere reünisten van het Leids Studenten Corps, op deze prachtige manier herdacht worden.

De samenwerking tussen het gehele team van Soldaat van Oranje - De Musical en LSV 'Minerva' is zeer voorspoedig verlopen en wij hopen in het bijzonder dat de impressies die de acteurs tijdens het werkbezoek aan onze Sociëteit hebben opgedaan bruikbaar zijn geweest. Voor ons was het in elk geval een avond om nooit te vergeten en wij hopen dat alle bezoekers van deze 'musical' vanavond met zo'n zelfde gevoel naar huis terugkeren.

Namens de Leidse Studenten Vereniging 'Minerva' verblijven wij,

Met koningsblauwe groet,

Pepijn van Ham
Collegii h.t. Praeses

Mette Visser
Collegii h.t. Ab-actis

voor de volledige collectie ga naar
WWW.SOLDAATVANORANJE.NL/SHOP

ORIGINALMERCHANDISE
IS FULLY POWERED BY

Quadrand

Office & Showroom
Donker Duyvisweg 281
3316 BL Dordrecht
Tel +31(0)78 747 0100
Fax +31(0)78 747 0019

Studio
Torenallee 45
5617 BA Eindhoven
Tel +31(0)40 266 0606
Fax +31(0)40 266 0600

DE CASTING VAN SOLDAAT VAN ORANJE

De eerste auditedag voor Soldaat van Oranje vond plaats op 29 juni 2009. Al snel bleek dat het geen gemakkelijke opgave was om de juiste acteurs te vinden. Marc van Bree van het bureau Kemna Casting was mede verantwoordelijk voor de speurtocht: „Het casten voor Soldaat van Oranje vergde meer tijd dan gebruikelijk. We hebben 31 dagen lang audities gedaan en meer dan 1000 mensen gezien.”

De animo voor de audities was groot. In de periode die volgde, konden stukje bij beetje de namen achter de rollen gezet worden. Alleen de rol van Erik bleef lang leeg. Dat had vooral te maken met factoren als leeftijd en volwassenheid.

Erik Hazelhoff Roelfzema was nog maar een prille twintiger, toen hij als Leidse student de keuzes maakte die hem later de status van de ultieme verzetsheld verschafte. “We wilden met deze musical weer zo veel mogelijk terugkeren naar de essentie van het verhaal”, vertelt Theu Boermans. “En dat is dat een stel heel jonge studenten, in een ongelooflijk moeilijke tijd, levensbepalende beslissingen moest nemen. Het was

dus aan ons om die twintiger te vinden, die dat overtuigend kon spelen.” In de eerste maanden van 2010 leken er twee kandidaten kans te maken op de hoofdrol. Tijdens de laatste auditedag waarop gekozen moest worden uit twee jonge acteurs, meldde Matteo van der Grijn zich aan voor de auditee.

“Zijn naam was al vaker gevallen”, herinnert producent Fred Boot zich. “Matteo was echter bezig met iets anders. Uiteindelijk, op de allerlaatste dag van de casting, kwam hij toch auditee doen. De omstandigheden waren bijzonder. Componist Tom Harriman keek via een internetverbinding vanuit Los Angeles toe. Robin de Levita deed hetzelfde vanuit Shanghai. Tegenover die opengeklapte laptops en de rest van de auditeecommissie moest Matteo laten zien wat hij waard was.” “Het was de meest absurde auditee die ik ooit had meegemaakt. Ik moest laten zien wat ik in huis had, terwijl leden van het artistieke team vanuit verschillende delen van de wereld via internet toekeken. Eigenlijk had ik heel andere plannen met mijn loopbaan, maar toen de inhoud van dit avontuur mij eenmaal duidelijk werd, wist ik: dit mag ik niet missen!”, aldus Matteo.

Soldaat van Oranje was vanaf de eerste try-out uitverkocht en werd meerdere malen verlengd. Toen bleek dat de voorstelling door ging tot ver in het nieuwe theaterseizoen, moest een deel van de cast afscheid nemen wegens eerder aangegane verplichtingen bij andere projecten.

Zo ook van de twee actrices die Koningin Wilhelmina speelde, Catherine ten Bruggencate en Anke van 't Hof. De casting begon opnieuw. Petra Laseur, Anne-Wil Blankers, Truus te Selle en Sylvia Poorta werden aangenomen om afwisselend de rol van Koningin Wilhelmina in te vullen. “Opnieuw casten blijft spannend en complex, dus dat vier actrices van zo'n enorm kaliber bereid waren in onze voorstelling de rol van Koningin Wilhelmina te vertolken, vonden wij echt een eer”, vertelt producent Fred Boot.

Naast de nieuwe Wilhelmina's werd er ook nieuw jong talent gecast, onder andere voor de rol van Erik. De in Oostenrijk geboren Julian Looman, die in oktober 2010 naar Nederland verhuisde en de voorstelling bezocht, meldde zich bij Kemna Casting en auditeerde voor de rol. Hij overtuigde de auditie-commissie al bij die eerste casting. "Het is extreem moeilijk om iemand voor de rol van Erik Hazelhoff Roelfzema te vinden. We zochten niet alleen een geschoold acteur die goed kan zingen, maar ook iemand die binnen de vriendengroep een charismatisch en natuurlijk leiderschap uitstraalt. Met Julian hadden we unaniem het gevoel een waardige opvolger voor Matteo gevonden te hebben", vertelt regisseur Theu Boermans.

Julian: "Onze personages moeten moeilijke keuzes maken, keuzes die Erik Hazelhoff en zijn vrienden destijds echt hebben moeten maken: gaan ze in het verzet of sluiten ze zich aan bij de vijand? Welke keuze ze ook maken, er bestaat geen goed of slecht. Iedereen heeft een reden om een bepaalde keuze te maken. Ik hoop dat de keuzes die Erik lang geleden maakte, mensen nu nog inspireert".

De lange speelduur van Soldaat van Oranje zorgde ervoor dat er nogmaals een castwissel moest plaatsvinden. Ditmaal werd er een hele nieuwe vriendengroep samengesteld. "Van de vriendengroep werden alle acht jongens vervangen, dat is toch beter dan één of een paar acteurs invoegen in de al bestaande groep. Nu kan Theu in het geheel vanaf de grond een nieuwe hechte groep smeden. Het was ook echt heel cruciaal dat Theu minstens een maand beschikbaar zou zijn om zelf met de nieuwe mensen te gaan repeteren", vertelt Fred Boot. Theu Boermans is verheugd dat hij zich vrij kon maken om opnieuw het lokaal in te gaan met de nieuwe acteurs: "Het is heel belangrijk om met een nieuwe cast opnieuw de diepte in te gaan tijdens de repetities. Daarom hebben we de hele maand januari en de eerste weken van februari weer gerepeteerd om zo tot de kern van de voorstelling en de personages te komen. Iedere acteur legt immers altijd een deel van zichzelf in zijn rol", aldus Theu.

De nieuwe vriendengroep wordt nu aangevoerd door Dragan Bakema als Erik Hazelhoff Roelfzema. Fred: "Er zijn maar een aantal acteurs in Nederland die deze rol kunnen dragen. Dragan heeft een prachtige stem, barst van het talent en bruist van de energie. Toen hij ook nog eens een geweldige auditie deed, dachten we 'we hebben hem!'. Hij geeft weer een volledig eigen inhoud en kleur aan de rol".

Dragan Bakema: ik wil, net als mijn voorgangers, de boodschap 'je hebt altijd de keuze, maak de goede' keihard doen aankomen". Naast een nieuwe vriendengroep werden er ook nog twee nieuwe actrices voor de rol van Koningin Wilhelmina gezocht. In Marisa van Eyle en Trudy de Jong werden waardige opvolgsters gevonden voor deze rol.

ERIK
Dragan Bakema

KONINGIN WILHELMINA
Marisa van Eyle | Trudy de Jong

CHARLOTTE
Linde van den Heuvel

FRED
Harpert Michielsen

ANTON
Robbert van den Bergh

CHRIS
Thijs Steenkamp

BRAM
Rutger Bulsing

PAUL
Joey Schalker

VICTOR
Raymond Paardekooper

ADA
Christine de Boer

HOFDAME TESSA
Melissa Drost

VAN 'T SANT
Bart de Vries | Alternate: Nico de Vries

ENSEMBLE
Sven Bijma
Dook van Dijck
Hanneke Engels
Kirsten Fennis
Niels van der Gaarden
Gijs Geers
Lykele Muus
Kevin Schoonderbeek
Zjon Smaal
Jurgen Stein
Willem-Jan Stouthart
Thirsa van Til
Karolien Torensma
Sophie Veldhuizen
Miriam Venema
Sander van Voorst tot Voorst

ERIK & CHARLOTTE

Opleiding: Toneelschool Arnhem

Theater: Dragan speelde onder meer in theaterproducties van Toneelgroep Amsterdam, TG Alaska, Ro-Theater en Hummelinck Stuurman.

Film/Televisie: Dragan was op televisie te zien in series als Blauw Blauw, Spangen, Russen, Dunja & Desie, Hartslag, Koning van de Maas, De Troon, In Therapie, Rembrandt en ik en Hard tegen Hart. Hij vertolkte ondermeer rollen in de films Richting West, Claustrofobia, Joy, Shocking Blue, Hunting en Zn, Zwarte Zwanen, De Dominee, Hoe overleef ik mijzelf, Vox populi en de telefilm Loverboy, waar hij de Best Talent Award voor ontving.

Overig: Dragan is stemacteur voor diverse radio- en televisiecommercials. Hij geeft les aan verschillende opleidingen en is creatief producent en oprichter van POPOV FILM.

"Het karakter Platonov in het gelijknamige stuk van Tjechov roept halverwege het stuk wanhopig: "Waarom leven we toch niet zoals we zouden kunnen?!" Ik was 24 jaar en deze zin kwam binnen als ware het een mokerslag. Het zegt voor mij onder andere het volgende: Ik kan m'n kop niet in het zand steken want ik wil mezelf ten alle tijden kunnen aankijken."

DRAGAN BAKEMA

Erik

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie

Theater: Linde speelde haar stage bij Heren van de thee van Hummelinck Stuurman Producties onder regie van Ger Thijs. Zelf maakte ze een soloprogramma getiteld Het is allemaal te gek. Linde speelt sinds augustus 2011 in Soldaat van Oranje.

Overig: Linde is ook stand-up comedian. Afgelopen jaar speelde ze onder andere bij Comedytrain.

"Toen ik Soldaat van Oranje voor de eerste keer zag werd ik geconfronteerd met hoe dichtbij de Tweede Wereldoorlog kwam. Het stuk gaat over mensen van mijn leeftijd die besluiten niet aan zichzelf te denken maar aan het grotere geheel. Ik hoop dat ik ook zo'n held zou zijn, maar ik begrijp ook de beweegredenen van de 'verraders'. Daardoor vraag ik me af 'zou ik de held zijn?'. Misschien dat ik, door Charlotte te spelen, de held in me naar boven haal. Ik heb altijd al een held willen zijn."

LINDE VAN DEN HEUVEL

Charlotte

KONINGIN WILHELMINA

Opleiding: Toneelschool Maastricht

Theater: Marisa werkte in haar carrière mee aan vele theaterproducties. Zo maakte ze lange tijd deel uit van theatergezelschap De Trust (de latere Theatercompagnie) onder leiding van Theu Boermans. Ze speelde de rol van Kniertje in Op Hoop van Zegen van Het Toneel Speelt, in Vendetta van De Ploeg en de titelrol in Annie M.G. van Ton Vorstenbosch waar zij een Theo d'Or Nominatie voor kreeg. Tegenwoordig is Marisa actief bij Het Toneel Speelt waarmee ze te zien was in onder meer de stukken Familie en Jozef in Egypte. Ook speelde ze in De geschiedenis van de familie Avenir van Maria Goos dat in de periode 2005-2008 in verschillende Nederlandse theaters werd opgevoerd. Recentelijk was Marisa te zien in het toneelstuk Gijsbrecht van Amstel.

Film/Televisie: Naast toneel is Marisa ook in films en op televisie te zien. Zo speelde ze in de films Kracht, Minoes, Zus & Zo, 1000 Rosen, Abeltje, Zwartboek en Alles is Liefde. Verder vertolkte Marisa rollen in series als Kinderen geen bezwaar, IC, De Daltons, de jongensjaren en Keyzer & De Boer Advocaten.

"Ik vind dit een op alle fronten grensverleggende musical over de duivelse dilemma's waar ieder mens, van koffiejuuffrouw tot koningin mee te maken krijgt wanneer je grenzen letterlijk en figuurlijk worden overschreden en ben dan ook zeer trots om middels de erebaan van Wilhelmina deze Soldaat van Oranje te mogen dienen!"

MARISA VAN EYLE

Koningin Wilhelmina

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool

Theater: Trudy speelt inmiddels 40 jaar toneel. Ze was onder meer te zien in toneelstukken van Toneelgroep Amsterdam, Art & Pro, Toneelgroep Baal, Globe, Orkater en haar eigen gezelschap Toneelgroep Dorst. Verder was Trudy te zien in de toneelversie van De Tweeling van Tessa de Loo, de Vagina-Monologen en Richard III. Trudy ontving in '91 de Colombina voor beste actrice voor haar bijrol in Toeval Voorval en in '97 de Theo d'Or voor beste actrice voor haar hoofdrol in Kaspar van Peter Handke.

Film/Televisie: Trudy vertolkte onder meer rollen in de films Ja zuster, Nee zuster, Mama is Boos, Bekende Gezichten, Gemengde Gevoelens, Het Debuut en Iris. Op televisie was zij te zien in series als Het Gordijnpaleis van Ollie Hartmoed en de psychologische thriller Overspel.

Overig: Trudy is docent spellen aan de Musicalacademie van Frank Sanders.

"Als ik aan de Tweede Wereldoorlog denk, komen allereerst de gruwelijke verhalen van mijn ouders weer naar boven. Zij woonden in een buurt in Amsterdam waar veel joden woonden. Zij maakten de razzia's mee die de Duitsers midden in de nacht uitvoerden. Zij moesten toekijken hoe hun hulpeloze joodse buren werden opgepakt en werden afgevoerd naar de vernietigingskampen. En ten tweede denk ik aan de broer van mijn oma die als één van de eersten tijdens de Februaristaking werd gefusilleerd."

TRUDY DE JONG

Koningin Wilhelmina

FRED, ANTON & CHRIS

HARPERT MICHIENSEN

Opleiding: Toneelacademie Maastricht
Theater: Harpert speelde in theaterproducties van onder meer De Trust, De Theatercompagnie, Het Nationale Toneel, Productiehuis d*Amor, Theatergroep De Warme Winkel, Lunchtheater Bellevue / Het huis van Bourgondie en O.T.-Theater Rotterdam.
Film/Televisie: Op televisie was Harpert te zien in series als Wildschut en De Vries, Meiden van De Wit, De Erfenis, I.C., Eigenheimers, Gooise Vrouwen, Verborgene gebreken, Toren C., Overspel en Flikken Maastricht. Tevens speelde hij in films als Iles Flotantes, Zus en zo, De Tweeling en De Verbouwing.
Overig: Harpert spreekt regelmatig radio- en televisiecommercials in. Hij geeft les aan diverse opleidingen in Nederland. Daarnaast zingt hij in de band De Heren van het Hoge Woord, waar hij tevens nummers voor schrijft.

"Als de wereld op zijn kop staat moet je tonen wie je bent; als je leven op de schop gaat, komt het aan op dat ene moment" Dat zing ik als Fred in de voorstelling. Mijn oudoom is gesneuveld op de Grebbeberg. Zijn naam was Fred. Hij bracht het ultieme offer op dat ultieme moment. Deze voorstelling is een klein eerbetoon van mij aan hem."

Fred

ROBBERT VAN DEN BERGH

Opleiding: Amsterdamse Theater Academie en de Fontys Dans Academie Musicaltheater. Uitwisselingsstudent met ArtsEd Musicaltheatre te Londen.
Theater: Robbert speelde in theaterproducties als Footloose, Cafe Diablo, Crazy for You, Dirty Dancing Duitsland, AIDA das Musical Duitsland, The Wiz, Dirty Dancing Nederland, Chicago, The Producers en Petticoat.
Film/Televisie: Speelde gastrollen in televisieseries als Bloedverwanten, Goede Tijden Slechte Tijden, Mixed Up, Moordvrouw en in de film All Stars 2 Old Stars. Daarnaast zat Robbert bij de finalisten voor de TVshow Op Zoek naar Joseph.
Overig: Robbert is veel werkzaam als stemacteur en voice-over.

"Wat zou u hebben gedaan als u midden in een oorlog zat? Zou u helpen onderduiken met gevaar voor eigen leven, het verzet in gaan of juist aan uw eigen veiligheid en die van uw geliefden denken? Vragen, vragen en nog meer vragen die leiden tot (hopelijk de beste) keuzes.. Deze voorstelling roept eigenlijk vooral 1 vraag op; Wat zou u doen..?"

Anton

THIJS STEENKAMP

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie
Theater: Thijs liep stages bij Toneelgroep de Appel en Orkater. Hij speelde de in de musicals Herinnert U zich deze nog?!, Pippi zet de boel op stelten en Otje. Daarnaast maakte en speelde hij verschillende voorstellingen waaronder Louter Kabouter op Oerol.
Overig: Thijs schrijft sinds kort ook eigen liedjes.

"Soldaat van Oranje is het meest bizarre project waar ik ooit deel van uit heb gemaakt. De grootheid ervan qua inhoud, vorm, ervaring en ga zo maar door is fantastisch. Ik denk dat mensen daar over 10 jaar nog steeds over zullen praten. Op de één of andere manier knettert er iets aan die voorstelling wat ik nog nooit heb voelen knetteren."

Chris

BRAM, PAUL & VICTOR

RUTGER BULSING

Opleiding: Conservatorium van Tilburg - Musicalvooropleiding. Zangles bij Charlotte van Koningsvelt, Annejet van der Meer en Marc Garcia. Meerdere masterclasses in binnen- en buitenland.
Theater: Rutger speelde in theaterproducties als Musicals in Concert, Titanic, Tanz der Vampire, Evita, My Fair Lady, Les Misérables, Musicals in Ahoy en Zigana de Musical. Rutger speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje.
Film/Televisie: Op televisie was Rutger te zien in de series Nickelodeon's Sportlets en Onderweg Naar Morgen.
Overig: Rutger schrijft regelmatig liedteksten, vertalingen en scripts voor verschillende shows, artiesten en evenementenbureaus.

"Mijn eerste reactie toen ik over de plannen van de musical hoorde, was: gekkenwerk, maar ik wil er wél bij zijn. Uiteraard kende ik ook het verhaal van Soldaat van Oranje. Het hoort een beetje bij je algemene ontwikkeling, toch? Zelf ben ik al heel lang geïnteresseerd in vaderlandse geschiedenis en de Tweede Wereldoorlog in het bijzonder. De boodschap die ik uit dit verhaal haal, is: wees bewust van welke keuzes je in je leven maakt."

Bram, Dance Captain, understudy Anton

JOEY SCHALKER

Opleiding: Codarts Hogeschool voor Muziek en Dans, afdeling Muziektheater
Theater: Joey speelde in producties als A little night Music, Company, Van Kul tot Cult en Lidewigis. Ook was hij onder meer te zien in de theaterproducties als Dirty Dancing, All shook up - Love me tender, Musicals gone Mad 2011, Legally Blonde en The Producers. In 2010 werd Joey genomineerd voor een John Kraaijkamp Musical Award.
Film/Televisie: Joey verleende zijn medewerking aan X-perience van de NCRV en de interviewserie Achter de schermen bij Dirty Dancing en Backstage bij Legally Blonde voor Omroep MAX. Joey is tevens stemacteur en leverde onder meer werk voor bioscoopfilms als Alpha & Omega en Garfield 3D.

"Oorlog.. Bah. Een periode van ongekend lijden. Leed dat mij tot nu toe gelukkig bespaard is gebleven. Maar iedere dag is het ergens op de wereld wel 'raak'. Een van mijn opa's moest verplicht in Duitsland werken en de ander zat in een kamp en moest aan de Birma-lijn werken. Toen mijn vader hem aan het eind van zijn leven naar de auto droeg zei hij dat hij geen kracht meer had om te strijden omdat hij al zijn strijdlust nodig had gehad om in het kamp te overleven. Voor hij stierf zei hij dat hij eigenlijk al lang geleden gestorven was. In het kamp. We mogen mensen als Erik en zijn vrienden dankbaar zijn voor onze vrijheid. En diegene die toen en nu slachtoffer waren/zijn van oorlogen herdenken. In deze musical laten we de mensen datgene ervaren wat we nooit mogen vergeten. Ook omdat het helaas nog altijd actueel is."

Paul

RAYMOND PAARDEKOOPER

Opleiding: Fontys Hogeschool Eindhoven, academie voor Drama
Theater: Raymond speelde in theaterproducties als Kruiemeltje, Ciske de Rat, Op het leven, Ronk Snurk Zaag, Frederick en Miranda, Pas de Deux, ZevenDrieNul, De Les en Hoorspel Bonny de Boer.
Film/Televisie: Raymond vertolkte onder meer rollen in de speelfilms Vast en Onder Ons. Daarnaast was hij te zien in commercials van De Burendag en NS 'Natuur'.

"Ik heb vaker stilgestaan bij welke keuze ik zelf gemaakt zou hebben als ik in de periode van de Tweede Wereldoorlog had geleefd. Ik ben opgegroeid met de heldhaftigheid. Op de lagere school kregen we vooral de kant van het verzet te horen. Er kwamen ook mensen langs in de klas die de oorlog hadden meegemaakt, en die hadden - zonder uitzondering - in het verzet gezeten. En als kind ben je daarvan ook overtuigd; 'ik zou bij het verzet zijn gegaan, echt wel!'. Nu ben ik daar niet zo zeker meer van. Ik denk zelfs dat ik dezelfde keuze zou hebben gemaakt als Victor. Zoals zo velen destijds hebben gedaan. Ik ben zeer trots deel uit te maken van deze voorstelling. We laten alle keuzes zien, zonder er een waardeoordeel op te plakken. Een breder spectrum dan ik vroeger aangeboden heb gekregen. Een document voor generaties!"

Victor

VAN 'T SANT, ADA, HOFDAME TESSA

BART DE VRIES

Theater: Bart speelde in theaterproducties van onder andere Het Toneel Speelt, Het Muztheater, Joop van den Ende Theaterproducties (Drie Muskietiers) en M-Lab. Bart speelt sinds februari 2011 in Soldaat van Oranje.

Film & Televisie: Bart vertolkte onder meer rollen in de films De Weg naar Cádiz, Snuf en het Spookslot, Het Woeden der Gehele Wereld en De Avondboot. Op televisie was hij te zien in series als Meiden van de Wit, Auberge in den Vlaamsche Pot, Mijn dochter en ik, Spangen, Kees & Co, Schiet mij maar Lek, Wilhelmina, Wat zou jij doen?, Sam Sam, Volgens hem volgens haar, Trauma 24/7, Baantjer, Spangas, Unit 13, Niemand de deur uit, Goede Tijden Slechte Tijden, Toen was geluk heel gewoon, Flikken Maastricht en Aspe.

"Hoewel meespelen in deze weergaloze voorstelling op zichzelf al een groot cadeau is, werd ik verrast door de realisatie dat dit de uitgelezen mogelijkheid is om mijn meer dan veertig jaar geleden overleden vader, Rob de Vries, passend te herdenken. Als jood vocht hij mee in het verzet, was een held en is helaas te vroeg en mede aan de gevolgen van de oorlog bezweken. Ik heb hem veel te kort gekend, maar heb het gevoel dat hij nu elke avond bij me op toneel staat om mij de verhalen uit die tijd te vertellen."

Van 't Sant

CHRISTINE DE BOER

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie. Zanglessen bij Martha Stieber (NY), Eva Baggerman en Edwin van Gelder. Lessen en workshops gevolgd bij Jappe Claes, Paul de Munnik, Chris Nietveld, Erik Vos, Saskia Temmink en Bernd Duenk.

Theater: Christine speelde in theaterproducties van onder meer Het Nationale Toneel, Stella Den Haag, Het Amsterdamse Bostheater en het M-Lab. Christine speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje. Overig: Christine is werkzaam als componist, tekstschrijver en regisseur. Daarnaast treedt zij regelmatig op met haar Franse chansontrio Trio Bouillabaisse.

"Ik had de film al talloze malen gezien. Bij studentenverenigingen is de film ook een soort van heiligdom. Ik ken mensen die de film verplicht moesten kijken tijdens hun ontgroening. Mijn zus is lid van Minerva, dus dan krijg je ook wel eens wat mee. Het verhaal gaat over hele simpele, alledaagse keuzes die opeens van levensbelang worden. Het is heel eenvoudig om naar de geschiedenis te kijken en te zeggen wie goed of fout was. Ik hoop dat wij de mensen kunnen laten zien hoe moeilijk het is als je er middenin staat. In ieder geval zet het mij aan het denken over de keuzes die ik maak en de gevolgen die ze kunnen hebben."

Ada

MELISSA DROST

Opleiding: Conservatorium Haarlem - opleiding muziektheater. Kreeg les van onder meer Antoinette Kouwenberg, Daniel Cohen, Perry Dossett en Hein van der Heijden. **Theater:** Melissa speelde tijdens haar opleiding in producties als Een Meeuw met advies van Theu Boermans, Het Aanzoeek (Marije Gubbels) en Jesus Christ Superstar (Michael Diederich). Melissa speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje.

"Hoe het is om een oorlog mee te maken weet ik niet, maar ik realiseer me wel hoe belangrijk het is dat een verhaal als dit wordt doorverteld. Op deze manier kunnen we het niet vergeten. Ik voel me vereerd dat ik daar een steentje aan kan bijdragen. Vooral de moed van Erik en zijn vrienden vind ik erg bijzonder, terwijl hij zichzelf helemaal niet zag als een 'held'. Laten we hopen dat er altijd zulke mensen zijn, en dat deze voorstelling mensen zal blijven inspireren."

Hofdame Tessa

SVEN BIJMA

Opleiding: Vooropleiding Theater De Noorderlingen Groningen. **Theater:** Sven speelde bij Tryater, was te zien in Mightysociety 5 en 8 en bij het Bellevue Lunchtheater met de voorstelling De Ondergang Van, van Tg42. **Film & Televisie:** Sven was onder meer te zien in de Filmacademie afstudeerfilm Het onopmerkelijke leven van Hans Boorman en in Quiz, de nieuwe film van Dick Maas.

"Het onderwerp van deze voorstelling is zo groots, dat alles wat je erover kan schrijven al snel hoogdravend of moralistisch wordt. Voor mij zal de oorlog altijd een verhaal blijven. Een verhaal dat ik van kinds af aan te horen heb gekregen. Een verhaal dat ik honderden keren op televisie behandeld heb zien worden. Daardoor is het moeilijk voor te stellen dat al die dingen echt gebeurd zijn. Nu ben ik plotseling zelf onderdeel van zo'n vertelling. Deze voorstelling stelt je de vraag wat jij zou hebben gedaan in een situatie zoals de Tweede Wereldoorlog. Die vraag durf ik niet te beantwoorden. Ik durf er eerlijk gezegd niet eens over na te denken. Durf er maar eens over na te denken. Even heel kort écht over na te denken. Ik durf het niet. Ik hoop dat u stoerder bent dan ik."

Ensemble, 2de understudy Paul

DOOK VAN DIJCK

Opleiding: Dook volgde de dansklas bij Dansacademie Lucia Marthas. Hij stapte over naar de Havo voor Muziek & Dans, richting Muziektheater waar hij zijn diploma behaalde. Dook studeert nu aan het Rotterdams Conservatorium Codarts, Muziektheateracademie. **Theater:** Dook speelde onder meer bij het ROtheater en op de festivals FRINGE en De Parade. Vorig jaar maakte hij zijn eigen Theatraal Burlesque Concert o.l.v. Vincent van Warmerdam. Soldaat van Oranje is de stage die Dook voor zijn opleiding loopt. **Televisie:** Dook was op televisie te zien in Het Klokhuis en FIT. Daarnaast was hij danser bij de Kids Choice Awards. **Overig:** Dook heeft ervaring als stemacteur, werkte mee in reclamespots en liep modeshows, o.a. voor H&M en Schwarzkopf.

"In tijden van oorlog leer je je echte vrienden kennen."

Ensemble, 2de understudy Bram

HANNEKE ENGELS

Opleiding: Vooropleiding MusicAllFactory, Fontys Hogeschool voor de kunsten - opleiding muziektheater (lessen van Edward Hoepelman, Marc Krone, Roeland Vos en Andre de Jong), Masterclasses bij Maya Hakvoort, Peter Faber, Paul Eenens, Brigitte Odett en anderen. **Theater:** Hanneke was te zien in theaterproducties als Nine en Rent. Hanneke speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje. **Overig:** Hanneke verzorgde zangoptredens met verschillende (show)orkesten en bigbands. Sinds een jaar is Hanneke werkzaam als zang- en musicaldocent.

"Laat je niet leiden door je angsten, maar door je idealen! Dit is één van de boodschappen die ik haal uit het verhaal van Soldaat van Oranje. Een andere is dat je keuzes in het leven worden bepaald door tijd, omgeving en je persoonlijkheid. Situaties als oorlog brengen drastische veranderingen met zich mee, wat vervolgens weer invloed heeft op deze keuzes. In de musical is dit goed te zien bij Erik en zijn vrienden. Als er zoiets heftigs gebeurt, als het uitbreken van een oorlog, komen alle verbanden, vriendschappen en dergelijke op scherp te staan. Ieder mens maakt zijn eigen keuzes. Hoe zou jij reageren, welke keuzes zou jij maken en welke gevolgen zouden die hebben voor je omgeving en je persoonlijkheid?"

Ensemble, Angela, 2de understudy Hofdame Tessa

KIRSTEN FENNIS

Opleiding: Conservatorium Haarlem, richting Musicaltheater. Kreeg onder meer les van Ad Knippels, Marleen van der Loo, Hein van der Heijden, Carolina Mout en Leo van der Plas. **Theater:** Kirsten speelde tijdens haar opleiding in producties als Dinner for One, Interpretatieconcert olv Carolina Mout, Sprookjes voor Africa, en het interpretatieconcert olv Pim van Alten. Soldaat van Oranje is de laatste stage die Kirsten voor haar opleiding loopt. **Televisie:** Op televisie was Kirsten onder meer te zien in de serie Zebra en maakte zij van 1999 tot en met 2002 onderdeel uit van Kinderen voor Kinderen. Kirsten is tevens stemactrice en spreekt regelmatig in voor films, series en reclames.

"De toekomst wordt bepaald door het herinnerende verleden. Wie zich het verleden niet herinnert is gedoemd het opnieuw te beleven.' Soldaat Van Oranje zorgt ervoor dat wij het verleden niet zullen vergeten. En dat op zo'n mooie manier. Toen ik voor het eerst de show zag dacht ik: 'In deze show wil ik staan.' Het is echt een spektakel, vol kippenvel-momenten. Ik ben blij dat wij dit verhaal mogen vertellen".

Ensemble, 2de understudy Hofdame Angela

NIELS VAN DER GAARDEN

Opleiding: Codarts, Hogeschool voor Dans en Muziek - Afdeling Muziektheater. Hij kreeg les van onder meer Pia Douwes, Roeland Vos, Robert Scott, Frans Ehlhart en Frederique Sluijterman van Loo. **Theater:** Niels speelde in theaterproducties van onder meer Jeans, de Efteling, Fable Factory, Theater Terra, V&V Entertainment en het M-Lab. **Overig:** Niels deed inzingwerk voor onder meer Kikker en zijn Vriendjes - Theater Terra en de Soundtrack van Annie M.G. - BosBros/VRT/VARA/NPS.

"Mijn oma zat midden in het bombardement op Den Haag. Mijn opa is te werk gesteld in Duitsland. Beiden hebben ze de oorlog overleefd. Hoe weet je of je, tussen de gruwelijkheden van de oorlog, de keuze kan maken om te doen wat je een held maakt? Mijn opa en oma waren geen Verzetshelden, maar ze hebben zich er niet bij neergelegd en zich staande weten te houden. Na de oorlog hebben ze hun kinderen en kleinkinderen verteld over wat ze meemaakten. Ik hoop dat we met Soldaat van Oranje datzelfde kunnen doen. Dit verhaal vertellen, doorvertellen, en blijven vertellen. Niemand kiest ervoor een held te zijn. Maar door je keuzes kun je een held zijn voor anderen."

Swing, 1ste understudy Bram

GIJS GEERS

Opleiding: Rotterdams Conservatorium: Codarts, Hogeschool voor de Kunsten - opleiding muziektheater. **Theater:** Gijs was te zien in talloze (muziek)theaterproducties, waaronder The Nightmare Before Christmas, Jack the Ripper, Macbeth de musical, De Vliegende Hollander, City of Angels, The Wildparty, Natalee - The Musical, The High Potentials, Forbidden Musicals on Tour en Cyrano - The Musical. Gijs speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje. **Overig:** Jarenlang gaf Gijs gestalte aan een groot aantal personages in Het Land van Ooit en Attractiepark Duinrell, waar hij tevens meewerkte aan verschillende televisieseries en videoclips. Tot voor kort was hij te zien op Raderstoomboot de Majesteit.

"Vanaf het moment dat ik hoorde dat ik deel uit zou gaan maken van deze productie voel ik me als Alice die in het konijnenhol gevallen is: Het unieke concept, de draaischijf en de waanzinnige decors, het bijzondere creatieve team en alle fantastische collega's. Voor mij gaat deze voorstelling in essentie over de verschillende keuzes die mensen maken en wat de consequenties van die keuzes kunnen zijn als de maatschappij verandert, zoals dat gebeurde in bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog. Blijf je trouw aan je idealen, of sluit je je aan bij de meerderheid?"

Ensemble, Bert, 1ste understudy Chris, understudy Van't Sant, 2de understudy Fred

LYKELE MUUS

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie. **Theater:** Lykele studeerde in 2011 af en speelde in stukken van Stichting Nieuwe Helden, Het Amsterdamse Bos, De Toneelmakerij, Firma Rieks Swarte en Toneel Haarlem. Hij is volgend jaar te zien in Koning Lear van Het Toneel Speelt. Hij schrijft, maakt en speelt bij zijn eigen gezelschap HartenJagers.

"Ik vind films en toneel over oorlog maar saai. Soldaat van Oranje steekt er inhoudelijk met kop en schouders bovenuit, omdat het niet over de Holocaust of over de ellende van oorlog gaat, maar over hoe je die ellende omzet in daadkracht. De vriendschap en de liefde tussen de personages heeft een motiverende kracht: niet opgeven. Daarnaast zijn wij de laatste generatie met een directe verbinding met de Tweede Wereldoorlog. Mijn opa en zijn broers zaten in het corps toen de oorlog uitbrak. Wij moeten dit verhaal wel vertellen."

Ensemble, understudy Erik

KEVIN SCHOONDERBEEK

Opleiding: Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie. **Theater:** Kevin speelde onder meer in theaterproducties van Het Nationale Toneel en Walhalla/Rotterdamse Schouwburg. **Film/Televisie:** Kevin vertolkte onder meer rollen in de korte films Misschien, Autarkie en Across. Op televisie was hij te zien in series als Moordvrouw, Walhalla, Flikken Maastricht en Deadline.

Johannes Heesters, de in 2011 op 108 jarige leeftijd gestorven acteur/zanger, is op steenworpafstand van mijn ouderlijk huis geboren. In dezelfde straat. Amersfoort, Soesterkwartier, Puntenburgerlaan. Tijdens de oorlog heeft hij voor Adolf Hitler gezongen. In een interview met Ivo Niehe verklaarde Heesters: "Ik smee het Nederlandse volk en de koningin om vergeving. Ik heb alles gedaan voor mijn carrière, niet voor de heer Hitler en niet voor de SS." In Soldaat van Oranje zien we mensen die om verschillende redenen verschillende keuzes maken. De kracht van deze voorstelling schuilt in het feit dat de motieven van deze mensen invoelbaar zijn gemaakt. We willen allemaal een held zijn maar wat doe jij als het er op aankomt?"

Ensemble, 1ste understudy Fred, 1ste understudy Anton

ZJON SMAAL

Opleiding: Kunst- en Cultuurwetenschappen, MusicALLFactory Tilburg. **Theater:** Zjon speelde in theaterproducties als Zorro, Petticoat, The Full Monty, Urinetown, Sound of Music, Ciske de Rat, Beauty and the Beast, Annie en Passion. Voor zijn rol als Dave in The Full Monty won Zjon in 2010 een John Kraaijkamp Musicalaward. Datzelfde jaar werd hij genomineerd voor zijn bijrol in Urinetown. **Televisie:** Op televisie was Zjon ondermeer te zien in Spangas en de commercials van Werkspot.nl. **Overig:** Zjon deed stemmenwerk voor diverse Disney XD programma's als I'm in the Band, Total Drama Worldtour, Dinosaur King, Kid vs Cat en Iggy Arbuckle

Noem het naïef of dom, maar ik sta graag zo zorgeloos mogelijk in het leven. "Ik dacht dat trekt wel voor bij, Die oorlog komt niet bij mij". In deze liedtekst kan ik me goed vinden, maar wat als je ineens in een oorlogsgebied leeft? Zeker in de huidige tijd, met voortdurende stroom van (social) media is er geen ontkomen aan. Hoe diep je je kop ook in het zand zou willen steken, nieuws en berichtgeving bereiken je wel. Maar dan, wat doe je dan? Natuurlijk: Als wij niets doen, wie dan? Maar zou ik het lef hebben om te strijden als Erik? Ik ben bang van niet.... Des te blijer en trotser ben ik dat ik dit verhaal mag vertellen op het toneel, want dat durf ik wel. (hoewel al die wapens en de draaischijf ook al best spannend zijn...)

Ensemble, 2de understudy Chris

JURGEN STEIN

Opleiding: Zanglessen bij Helma Daams en James Hutchinson. Acteerlessen bij Kemna **Theater:** Jurgen speelde in producties als Kruiemeltje, Ciske de Rat, Rent, Elisabeth, The Sound of Music, Kuffje en de Zonnetempel, Sinatra, The Bands, the music, Fraulein Julie en Dracula. Jurgen is twee maal genomineerd voor een John Kraaijkamp Musicalaward. **Film/Televisie:** Jurgen was te zien in de korte film De Fan. Daarnaast vertolkte hij gastrollen in verschillende Nederlandse en Belgische tv-series als: Flikken Maastricht, Vermist, Baantjer, Spoorloos Verdwenen, Grijpstra en de Gier, Russen, Lotte en Single. **Overig:** Jurgen werkt als stemacteur en maakt zijn eigen muziek.

"Mijn opa werd geboren in 1895 en maakte de eerste en tweede Wereldoorlog heel bewust mee. Met zijn jonge gezin woonde hij in het grensgebied achter Arnhem. Wars van politiek en nazisme sprak hij over een verbodering tussen de tweetalige grensbewoners. Zij hadden met zijn allen maar één doel. Hun kinderen laten opgroeien in een veilige omgeving."

Swing

WILLEM-JAN STOUTHART

Opleiding: Vooropleiding Toneelschool Utrecht, 1 jaar Amsterdamse Kleinkunstacademie, Muziektheater Akademie Rotterdam. **Theater:** Willem-Jan speelde in theaterproducties als Kikker in de Wolken, Frog in the Clouds, De Sprookjesboom, Fabeltjeskrant de Musical en Woezel en Pip in de Tovertuin. Willem-Jan speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje. **Film/Televisie:** Op televisie is Willem-Jan te horen als de stem van Ezel uit de Sprookjesboom en verzorgt hij de nasynchronisatie van diverse tekenfilms. **Prijzen:** Genomineerd voor een John Kraaijkamp Musical Award (beste mannelijke hoofdrol) voor zijn rol van Kikker en Max in Kikker in de Wolken.

"Het verhaal kende ik al goed. Ik kom uit een keurig christelijk en oranjegezin, dus Soldaat van Oranje met onze Wilhelmina hoorde daar natuurlijk wel bij. "Moeten ze nou echt overal een miejoesiekol van maken!?" was mijn aanvankelijke reactie toen ik over de musical hoorde. Dat is behoorlijk veranderd. Iedereen waar ik tot nu toe mee heb gewerkt is enthousiast en gelooft helemaal in deze unieke productie. Als we zingen en dat echt samen doen, is dat een heerlijk gevoel. En dan de wetenschap dat we dat mogen delen met duizenden mensen! Heerlijk!!"

Ensemble, 1ste understudy Paul, 1ste understudy Victor

THIRSA VAN TIL

Opleiding: Toneelschool Arnhem. **Theater:** Thirsa speelde in theaterproducties van onder meer Toneelgroep Amsterdam, De Appel, Dood Paard en Urban Myth. Daarnaast speelde zij in de Amerikaanse première van 'Reigen ad lib' in het Guggenheim, New York. **Film/Televisie:** Op televisie was Thirsa te zien in de Co-assistent. Daarnaast speelde zij in de CCCP productie Valdrift en de NFTA afstudeerfilm Dicht bij mij vandaan.

"Soldaat van Oranje is het waargebeurde heldenverhaal. Prachtig om te vertellen, te spelen, maar vooral om te zien. Deze productie is een spektakel met een duidelijke boodschap. Het indrukwekkende verhaal laat het publiek nadenken over het maken van keuzes die ze hopelijk nooit hoeven te maken in dit leven, maar veel andere mensen op deze aardbol wel. Het is makkelijk om van een afstand of achteraf een oordeel te vellen over wat goed en fout is geweest, maar als we allemaal zo rechtvaardig en moedig waren als Erik, hadden veel oorlogen nooit plaatsgevonden. Het is fantastisch om mee te mogen werken aan deze productie, om dit verhaal samen te mogen vertellen. Ik ga iedere avond heel erg genieten de komende maanden!"

Ensemble, 2de understudy Charlotte, 1ste understudy Hofdame Angela

KAROLIEN TORENSMA

Opleiding: Fontys Hogeschool voor de Kunsten, richting Musicaltheater. Volgde workshops bij Helmer Woudenberg en Ricky Koole. Kreeg onder meer zangles van Vera Pluytaar, Janine Vos en Peggy Hege-man. **Theater:** Karolien speelde in Kruiemeltje - De Musical, Sprookjesboom (poppentheater) van de Efteling, ze maakte een solo voorstelling Breedbeeld en speelde mee in de jongerenproductie Acta est Fabula van Buitenkunst. Tijdens haar opleiding speelde ze in producties als Company, Spring Awakening en Midzomer-nachtsdroom. **Overig:** Karolien zong tijdens diverse concerten met verschillende big bands.

"Een voorstelling over 'de trots van Nederland'. Ik vraag me af hoe trots we zijn in deze tijd. Hoe trots ben ik op mijn land? Zou ik alles opgeven en vechten voor mijn vaderland? Het verhaal gaat over keuzes maken, keuzes waarvan je later pas weet of ze goed of fout zijn geweest. En ook over: 'Opa, vertel nog eens een verhaalje over vroeger...' Ik vind het mooi dat we deze voorstelling nu spelen en dat onze grootouders dit nog kunnen zien. Want daar ben ik in ieder geval trots op, op dit verhaal, op deze voorstelling"

Swing, 1ste understudy Ada

SOPHIE VELDHIJZEN

Opleiding: Muziektheater en Masteropleiding Muziektheater aan het Conservatorium Tilburg. **Theater:** In het theater was Sophie te zien in diverse voorstellingen van het Conservatorium zoals Company, Joe, Vitale Delen en Yerma, een coproductie van de Toneelacademie van Eindhoven. Sophie speelde na haar opleiding in My Fair Lady (ensemble&cover Eliza Doolittle) Anatevka (Hodel) en Mary Poppins (Alternate Mary Poppins). **Televisie:** Sophie verleende haar stem aan de documentaire Van heinde tot ver voor de VPRO (diverse documentaires van de VPRO. Ook trad zij als soliste op in diverse televisiepro-gramma's zoals De Televisiering, De Uifmarkt Sing-a-Long, en de Musicalawards. **Overig:** Sophie zong de backing vocals in voor de Efteling Sprookjesshow (Studio 100) en werkte mee aan diverse concerten. Ze zong een nummer in voor de theatertour van Simone Kleinsma's Songbook. Tevens is ze te zien in diverse televisie commercials voor onder meer Andreon en Delta Loyd.

"Toen ik SvO voor het eerst zag werd ik erg gegrepen en geraakt omdat ik me realiseerde dat het ontzettend lastig is om op zo'n jonge leeftijd dit soort keuzes te moeten maken. Hoe dapper ben je als het er echt op aankomt? wie van je allerbeste vrienden kan je wel en niet vertrouwen? ik vind dat deze voorstelling door elke middelbare scholier bezocht moet worden!"

Ensemble, 1ste understudy Charlotte

MIRIAM VENEMA

Opleiding: Vooropleiding Song&Dance, Fontys Hogeschool voor de Kunsten. Dansacademie/ musicaltheater. Diverse lessen gevolgd bij Helmer Woudenberg, Roeland Vos en Zjon Smaal. Krijgt zangles van Jack Breikers. **Theater:** Miriam speelde tijdens haar opleiding in theaterproducties als Midzomernachtsdroom, Company, Godspell, Rodgers & Hammerstein en Spring Awakening. Miriam speelt sinds oktober 2010 in Soldaat van Oranje.

"Voordat ik hoorde dat ze er een musical over gingen maken, had ik de film al aantal keer gezien. Het boek ben ik gaan lezen, toen ik wist dat ik in deze mooie voorstelling ging spelen. Door het boek leer je Erik beter kennen. Hij is stiekem echt wel een held, ook al wil hij absoluut niet zo genoemd worden. Zijn enorme drive om niet bij de pakken neer te zitten en iets te willen doen wat er toe doet, daar krijg je nu nog steeds hoop van!"

Swing, 1ste understudy Hofdame Tessa, 2de understudy Ada

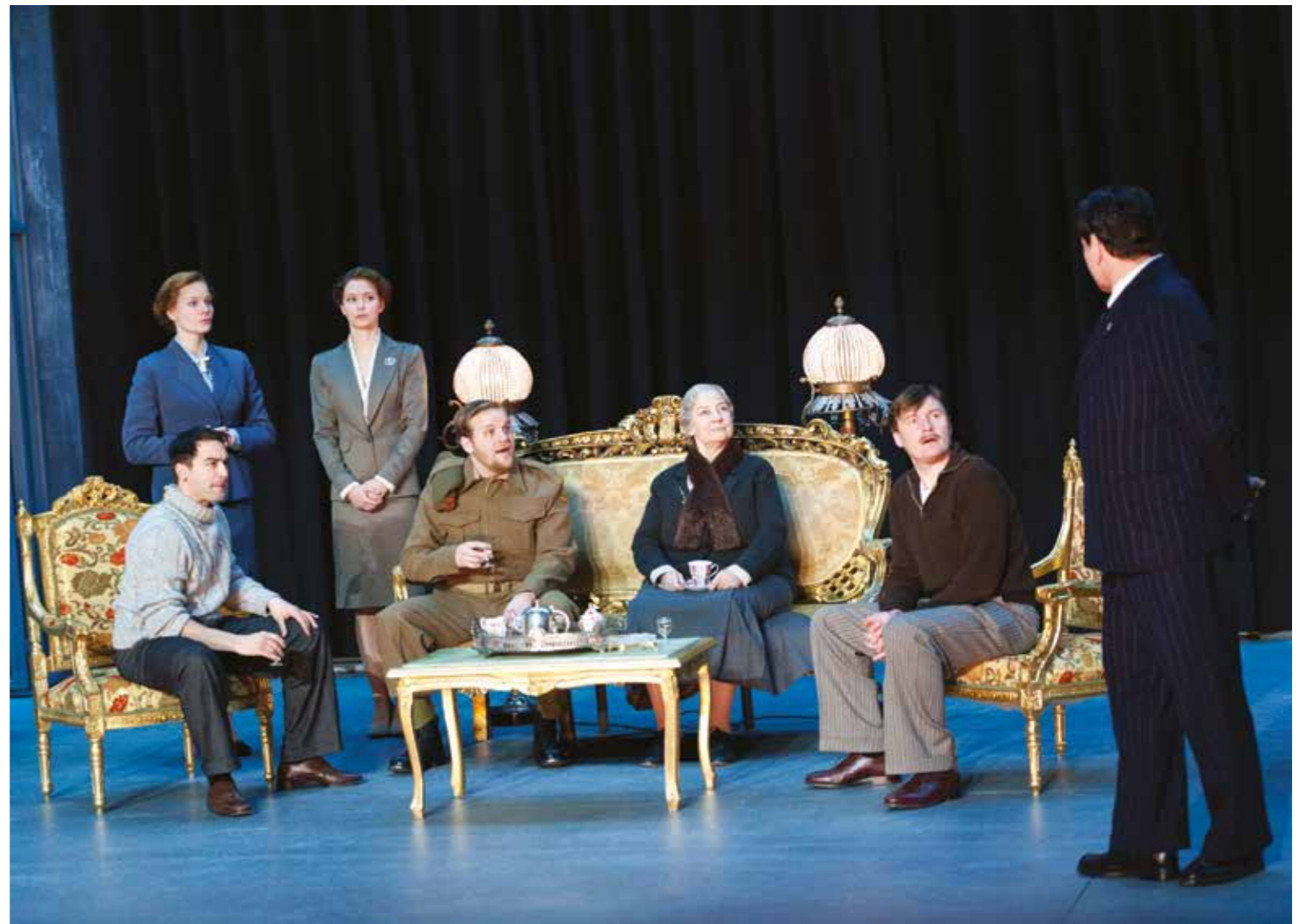
SANDER VAN VOORST TOT VOORST

Opleiding: Vooropleiding Toneelschool Utrecht, Frank Sanders' Akademie voor Musicaltheater in Amsterdam, Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg - opleiding Muziektheater. Kreeg zangles van o.a. Edward Hoepelman, Katrien Verheijden en Harry Ruijl. Volgde workshops bij o.a. Simone Kleinsma, Jon van Eerd, Koen van Dijk en Brigitte Odett. **Theater:** Sander was te zien in de M-lab versie van Cyrano en speelde tijdens zijn opleidingen grote rollen in voorstellingen als Equus, a Little Night Music, City of Angels, Dracula, das musical en Nine. **Overig:** Na zijn afstuderen aan de Frank Sanders' Akademie werkte Sander in Disneyland Parijs waar hij te zien was in verschillende parades en grote shows.

"Om in een grootschalige musical als Soldaat van Oranje te mogen debuten, is voor mij een droom die uitkomt. En dat ik dan ook nog onder anderen de rol van generaal van Voorst, mijn overgrootvader, mag spelen is helemaal geweldig! Ik ben dan ook ontzettend blij dat ik deel mag uitmaken van deze geweldige groep mensen die, door het verhaal van Erik Hazelhoff Roelfzema te vertellen, de geschiedenis levend houdt."

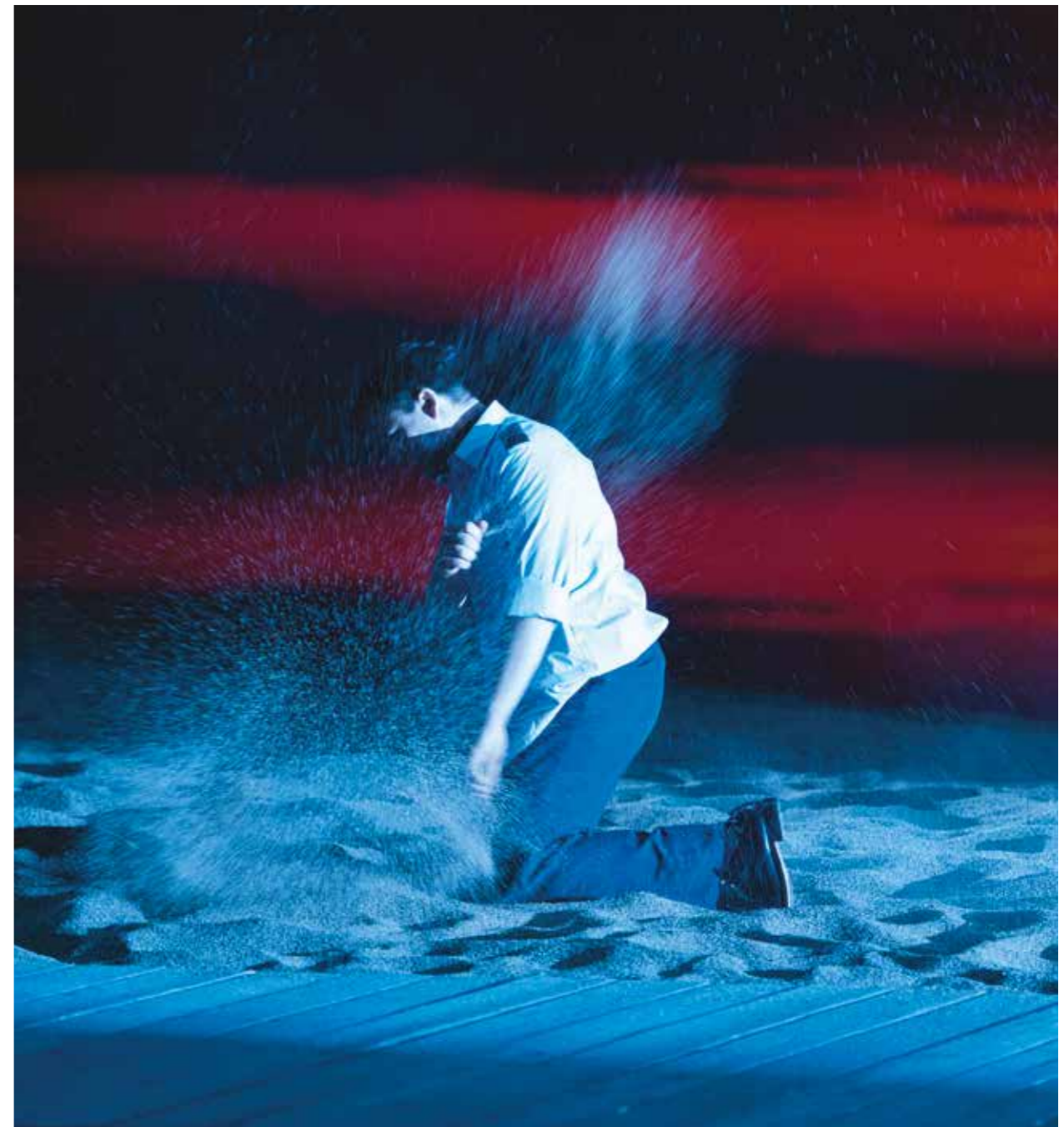
Ensemble, 2de understudy Victor

DE THEATERHANGAAR

De makers van Soldaat van Oranje - De Musical realiseerden zich dat het verhaal zich leent om groots te vertellen. "We hebben gezocht naar een theater waar we zo lang kunnen spelen als we willen. Zo ontstond het plan voor een nieuw theater op locatie, dat we volledig aan konden passen aan de wensen van de musical", vertelt Fred Boot.

2008

Het verhaal van Soldaat van Oranje bracht de producent op de gedachte op zoek te gaan naar oude kazernes of vliegtuighangaars. Na bemiddeling door het Ministerie van Defensie konden de voormalige militaire vliegvelden in Soesterberg en Valkenburg (ZH) bezocht worden.

Geschiedenis Vliegbasis Valkenburg

Op 17 april 1939 werd begonnen met de aanleg van de militaire Vliegbasis Valkenburg. De aanleg ervan werd uitbesteed aan de Nederlandsche Heidemaatschappij die in het kader van een werkverschaffingsproject ruim duizend, voornamelijk werkloze, arbeiders aantrok om de klus te klaren. Tijdens de Duitse invasie in mei 1940 is zwaar om het vliegveld gevochten hoewel het nog niet vlieggereed was. De bezetters bouwden het vliegveld verder af en namen het in gebruik als 'Fliegerhorst Katwijk'. Tot 1943 werd Valkenburg in gebruik gehouden als hulpbasis, daarna maakten de Duitsers het vliegveld volledig onbruikbaar. Van 30 april tot en met 7 mei 1945 vonden boven vliegveld Valkenburg voedseldroppings plaats door Lancasters van de RAF en B17G-toestellen van de USAF. In totaal werden er in acht dagen 5.500 voedselvuchten uitgevoerd. Hierbij werd 869.540 ton aan voedsel uitgeworpen. Na de bevrijding kwamen 600 Canadezen van de Royal Engineers naar het vliegveld om dit te herstellen. Binnen een week was het vliegveld weer operationeel. In 1946 werd op Valkenburg de nr.1 Transport Vliegtuig Afdeling opgericht van de Luchtmacht. Op 15 oktober 1947 werd het vliegveld door de Luchtmacht overgedragen aan de Marine Luchtvaartdienst. Na deze overdracht kreeg het vliegveld de naam 'Marine Vlieggkamp Valkenburg'. Tot de sluiting in 2006 fungeerde het Marine Vlieggkamp Valkenburg als ceremoniële basis voor VIP-vluchten voor het Koninklijk Huis, het kabinet en buitenlandse staatshoofden.

Wat de doorslag gaf, was de symboliek die voor Fred Boot aan Vliegveld Valkenburg kleefde. "Hier in de duinen en rondom Den Haag waren in de meidagen van 1940 de eerste Duitse parachutisten geland. De oorlog was hier dus echt begonnen. Erik was opgegroeid in Wassenaar. Hij had gestudeerd in Leiden. Gedurende de operatie 'Contact Holland' was hij enkele keren bij Katwijk aan Zee aan land gegaan. Het te bouwen theater lag precies in het midden van al die plaatsen die zo'n belangrijke rol in zijn leven hadden gespeeld."

Burgemeester Jos Wienen van de Gemeente Katwijk

"Ik vond het geweldig dat de keuze op Katwijk viel. Om een aantal redenen. Soldaat van Oranje is gebaseerd op een erg aansprekend boek. De film kent ook iedereen. Het kreeg nu een nieuw leven als musical. Ik werd ook erg enthousiast over de manier waarop het ingevuld werd, van de bijzondere locatie tot de draaiende schijf waarop het publiek zou komen te zitten. Hier ontstond iets unieks, dat gevoel kreeg ik al snel. Bovendien heeft de oorlog hier inderdaad zijn sporen nagelaten. Soms letterlijk. Zoals in Katwijk aan Zee, waar honderden woonhuizen moesten wijken voor Duitse verdedigingswerken. De verhalen van destijds, bijvoorbeeld over de Engelandvaarders die hier hun oversteek begonnen, leven nog steeds onder de bevolking. Zeker onder het oudere deel ervan. Vandaar dat de inwoners van Katwijk alles rondom de musical Soldaat van Oranje met grote belangstelling volgen."

2010

De locatie was er. De beoogde TheaterHangaar was, ruim zeven maanden voor de première, nog een lege holle ruimte. Er werd overleg gevoerd met het Ministerie van Defensie en het Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB). Zowel de hangaar als de omgeving mocht aangepast worden aan de eisen die in deze tijd gesteld worden aan een modern en comfortabel theater. Op 15 maart 2010 werden de sleutels van de hangaar door de toenmalige staatssecretaris van defensie Jack de Vries overhandigd aan de producenten van Soldaat van Oranje.

THEATERDIRECTEUR

HARRY DE BRUIN

Harry de Bruin studeerde aan de Middelbare Hotelschool Wageningen en vervolgens aan de Hogere Hotelschool Leeuwarden. Vanaf 1998 werkte hij in The Broadmoor Hotel, een Five - Diamond resort in Colorado Springs, Amerika. Vervolgens werkte hij als Director of Sales & Marketing voor het Marriott en Renaissance Hotel in Amsterdam en later voor InterContinental Hotels Group, onder andere in het Amstel Hotel en het American Hotel in Amsterdam. In 2005 werd het American Hotel overgenomen door de Nederlandse hotelketen Eden Hotel Group, waarna hij vervolgens in diverse hotels van deze keten in Amsterdam, Enschede en Hengelo de functie heeft bekleed van Hoteldirecteur. In 2010 heeft hij de overstap gemaakt naar de theaterwereld en heeft daar de organisatie opgezet in de functie van theaterdirecteur in de TheaterHangaar

"Mijn roots liggen in de hotellerie, waarbij gastvrijheid en comfort belangrijke speerpunten zijn. Dit zijn nu de speerpunten van de TheaterHangaar geworden. Wij bieden de bezoekers een totaalbeleving aan op deze unieke locatie, waardoor dit theater uniek is in zijn soort. De parkeerplaats oprijden via de 2,5 km lange landingsbaan, het hartelijke ontvangst door onze portier, het unieke interieur van de foyer, de gemoedelijke sfeer in het restaurant en op het terras en de magie van de voorstelling Soldaat van Oranje in een 360° draaiende theaterzaal. Dit alles, gecombineerd met de gastvrijheid van onze medewerkers, geeft de TheaterHangaar toekomstperspectief voor vele grote producties. En met de naastgelegen multifunctionele evenementenlocatie Hangaar2 heeft voormalig vliegbasis Valkenburg een functie gekregen als entertainment gebied."

Theaterdirecteur

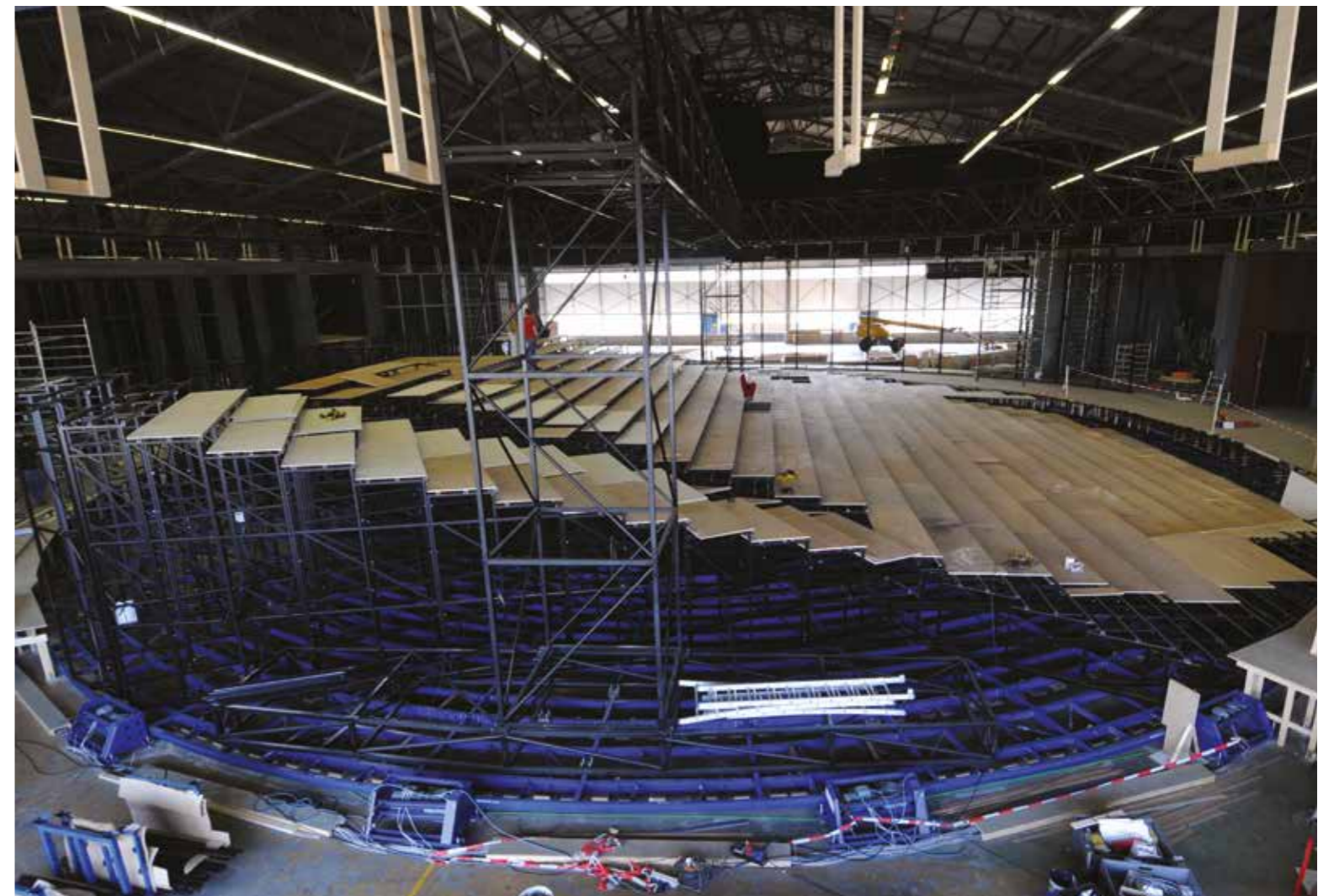
Om de lege ruimte tot een gerieflijk etablissement om te toveren, zou veel werk verzet moeten worden. Het gaf tegelijkertijd vrijheid om te spelen met nieuwe ideeën. Zoals over de plaats van het publiek en het toneel. "Op een dag liep ik door die grote ruimte en probeerde mij voor te stellen hoe we de ruimte zo efficiënt mogelijk konden benutten", herinnert Robin de Levita zich. "Uit noodzaak bedacht ik om een centrale theaterzaal te creëren en daaromheen, in een cirkel, het decor te bouwen. Een vriend van mij had mij jaren geleden al eens iets dergelijks voorgesteld. Het bleek een ideale oplossing voor deze ruimte."

De praktijk was hardnekkig, een dergelijk concept op deze schaal was namelijk nog nooit gebouwd. Er moesten nieuwe technieken ontwikkeld worden. Na enig speurwerk werd in Duitsland een firma gevonden die in staat bleek een draaischijf te creëren die de theaterzaal van ruim 1.100 stoelen kon dragen en verplaatsen. De gekozen indeling had ook consequenties voor de regie, beaamt regisseur Theu Boermans: „Ik heb zelf in een ver verleden een voorstelling gemaakt, waar het publiek ook met een decor van 360 graden geconfronteerd werd, alleen was de schaal veel kleiner. Ik had er dus enige ervaring mee. Toen ik van dit plan hoorde, was het als een droom die werkelijkheid werd. Natuurlijk, het zorgt voor problemen, zoals: hoe krijg je acteurs zo snel van de ene naar de andere set. De voordelen zijn echter veel groter."

Terwijl het creatieve team werkte aan het afronden van het script, ging na lange voorbereidingen op 1 juni 2010 een leger technici de hangaar te lijf. Er was een vloer, er waren wanden en er was een plafond. Naast de draaiende theaterzaal, verrees binnen vier maanden het interieur van de studentensociëteit Minerva, Paleis Noordeinde, het Kurhaus en een levensechte zee met strand.

Op 16 augustus werd begonnen met de bouw van de publieksruimten. Er was immers in de hangaar geen ruimte voor een restaurant, een bar of een foyer. Het voorgebouw verrees in korte tijd aan de oude vliegtuig hangaar: met onder andere de LSV Minerva bar, twee restaurants, een ruime foyer en de tentoonstelling. Edward van Vliet, bekend van de interieurs van diverse hotels en restaurants, verzorgde de inrichting.

Het **#1** non-stop muziekstation

SkyRadio

Adele

P!nk

Michael Bublé

De Telegraaf wenst u een mooie voorstelling!

Tot morgenochtend.

De Telegraaf
De krant van wakker Nederland

MENSEN bouwen voor MENSEN

Van Berkel Aannemers bouwt met voorstellingsvermogen

THEATER HANGAAR

VAN BERKEL AANNEMERS
Nieuwbouw • Onderhoud • Renovatie • Interieurbouw
Tuinderij 13 • Leimuiden • (0172) 508382 • Fax (0172) 508492
www.vanberkelaannemers.nl • vanberkel@vanberkelaannemers.nl

LAVAZZA
ITALY'S FAVOURITE COFFEE

Onvergetelijk

Feestelijke momenten om nooit te vergeten. Zo speciaal, zo uniek, zo bijzonder. De mooiste herinneringen creëer je samen, daarom is Albron Creations trotse partner van Soldaat van Oranje - De Musical.

Wij verzorgen verrassende culinaire concepten en laten uw gasten genieten op hoog niveau. Dit heeft u in de TheaterHangaar kunnen ervaren. Smaakt dit naar meer? Wij informeren u graag over de mogelijkheden op een van onze exclusieve locaties in Nederland of tijdens een evenement.

Albron Creations
Leisure & Events

T 030 669 56 95
www.albroncreations.nl

Om de wereldberoemde scène, waarin Koningin Wilhelmina samen met Erik Hazelhoff Roelfzema definitief voet op bevrijde bodem zet op Vliegveld Gilze Rijen, levensecht na te bootsen is er in 2009 gestart met een zoektocht naar een echte Dakota.

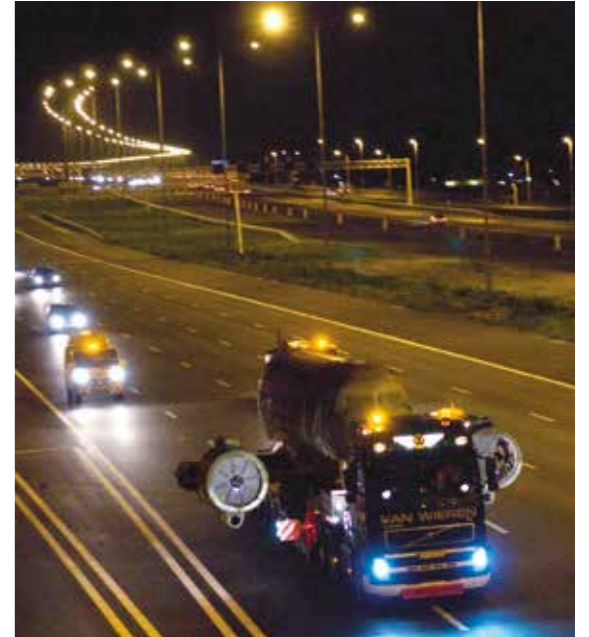
Via museumpark Bevrijdende Vleugels in Best vond de producent een oude Dakota C47 die in 1944 gebouwd werd in de Verenigde Staten. Het toestel werd in 1945 geleverd aan de Franse luchtmacht, waar het slechts een jaar dienst heeft gedaan alvorens het een burgerregistratie kreeg. Het toestel werd in 1946 in gebruik genomen door Air France, waarna het tot 1981 gebruikt werd door diverse luchtvaartmaatschappijen. In februari 2002 kwam de Dakota C47 naar het museumpark.

Op 12 augustus 2010 werd de Dakota door middel van een exceptioneel nachttransport van Best naar het voormalig Vliegveld Valkenburg getransporteerd. Om 0.45 uur op vrijdag 13 augustus kwam de dieplader die de Dakota vervoerde vast te zitten op een viaduct van de A44 ter hoogte van Kaag.

De Dakota bleek niet te repareren voor de voorstelling en heeft voornamelijk geen andere bestemming. De Dakota C47 blijft daarom tot die tijd op Vliegveld Valkenburg naast De TheaterHangaar.

De Aviodrome in Lelystad bood vlak na het ongeluk een Dakota aan voor de voorstelling. De oranje PH-ALR 'Reiger' uit 1937 werd op 23 september gedemonteerd en vervoerd naar Vliegveld Valkenburg. Om 22.45 uur kwam de oranje Dakota daar onbeschadigd aan.

De PH-ALR 'Reiger' is in korte tijd geverfd en omgebouwd om een replica te vormen van de Dakota waar Koningin Wilhelmina definitief mee terugkeerde naar Nederland.

**Morgen is
vandaag.**
Kun jij kiezen
in oorlogstijd?

“Morgen is vandaag. Kun jij kiezen in oorlogstijd?”

Bij Soldaat van Oranje - De Musical is de tentoonstelling “Morgen is vandaag. Kun jij kiezen in oorlogstijd?” ontwikkeld. Een deel van de foyer van het theater is ingericht als expositieruimte en geeft achtergrondinformatie over de Tweede Wereldoorlog. Tijdens het bezoek aan de tentoonstelling wordt de bezoeker uitgedaagd om na te denken over keuzes in oorlogstijd.

De bezoeker krijgt op een dertien meter lange wand informatie over Engelandvaarders. Wie waren deze mannen en vrouwen, wat waren hun achtergronden en wat motiveerde hen? Langs welke routes ontsnapten zij uit het bezette Nederland? En welke verhalen vertelden zij over Nederland? Daarnaast zijn in een aantal kasten persoonlijke verhalen uit bezet Nederland te zien en te beluisteren. Bij elke kast wordt de vraag gesteld, welke keuze de bezoeker zou maken onder druk van de oorlog.

De tentoonstelling is het uur voorafgaand aan de voorstelling toegankelijk voor de reguliere bezoekers van de musical. De tentoonstelling richt zich ook op leerlingen van het voortgezet onderwijs, die de musical en tentoonstelling kunnen bezoeken in het kader van ondermeer CKV, geschiedenis en Nederlands. Speciaal voor hen is er een begeleidende tentoonstellingswijzer met opdrachten gemaakt, die gratis is te vinden bij de ingang van de tentoonstelling.

De tentoonstelling is ontwikkeld door Karin Kievit en Peggy Osinga.

**Soldaat van Oranje, meer dan een musical.
Uniek project, speciaal voor het onderwijs!**

Soldaat van Oranje - De Musical lanceerde in februari 2012 het Educatieproject. Hiermee stellen wij ons ten doel om leerlingen vanaf 12 jaar de kans te geven de voorstelling tegen een gereduceerd tarief (van € 15,00) te laten beleven.

De gedeelde theaterervaring nodigt leerlingen uit in dialoog te gaan over oorlog, vrijheid, het maken van keuzes, moed, vriendschap en opoffering met als decor een waargebeurd verhaal uit onze vaderlandse geschiedenis.

Op woensdag 11 april 2012 staat de eerste, nu al uitverkochte, scholenmatinee op de kalender. Dit is een mooie opmaat voor de 4 en 5 mei herdenkingen waar veel scholen aandacht aan besteden. Het Comité 4 en 5 mei heeft zich dan ook enthousiast als partner voor het Educatieproject aan ons verbonden.

"Met onze voorstelling hopen we de huidige generaties een aanleiding te geven om de persoonlijke verhalen over te leveren van (groot-)ouder op (klein-) kind. Zo kunnen we de collectieve herinnering levend houden: "Vrijheid geef je door!", aldus Fred Boot, producent van Soldaat van Oranje - De Musical.

Koppeling aan schoolcurriculum

Naast de voorstelling hebben leerlingen de mogelijkheid in de ontvangstruimte van de TheaterHangaar de tentoonstelling 'Morgen is vandaag. Kun jij kiezen in oorlogstijd?' te bezoeken. De tentoonstelling wordt aangevuld met een lesbrief, docentenhandleiding en lessuggesties op de websites www.alswijnietsdoen.nl en www.soldaatvanoranje.nl/educatie. Dit biedt de mogelijkheid een vakoverstijgend onderwijsproject samen te stellen.

Jongeren en oorlog

In november 2011 is het onderzoeksrapport uitgebracht 'Jongeren over oorlog herdenken' van het NJRpanel i.s.m. Comité 4 en 5 mei, in opdracht van het Ministerie van VWS. Hieruit blijkt dat jongeren het belangrijk vinden dat de Tweede Wereldoorlog wordt herdacht en wordt de aanbeveling gedaan om bij jongeren vooral vanuit persoonlijke verhalen aandacht te besteden aan de Tweede Wereldoorlog, met inzet van hedendaagse middelen.

Sponsor dit initiatief!

Scholen blijken bijzonder geïnteresseerd om de voorstelling in groepsverband te bezoeken, maar hebben vaak onvoldoende financiële middelen. De eerste matineevoorstelling

voor scholen op 11 april was binnen twee dagen uitverkocht! Graag willen we in het najaar van 2012 opnieuw een speciale scholenvoorstelling aanbieden. Ter financiële ondersteuning van dit initiatief zoeken wij nationale, regionale en lokale sponsors die een financiële bijdragen willen leveren om dit mogelijk te maken. Misschien heeft u zelf interesse of heeft u relaties of partners die hierin mogelijk zijn geïnteresseerd. Wij hopen dat u dit initiatief een warm hart toe wilt dragen. Meer informatie is te vinden op www.soldaatvanoranje.nl/educatie

Regulier scholenbezoek

Uiteraard is het voor scholen ook mogelijk tegen de reguliere prijzen met leerlingen de voorstelling te bezoeken. Er zijn kaarten beschikbaar vanaf € 39 (3^e rang). Op speciale dagen zijn tevens CKV en CJP korting van toepassing.

Zou jij eten stelen?
Zou jij in het verzet gaan?
Zou jij onderduikers verbergen?

Morgen is vandaag. Kun jij kiezen in oorlogstijd?

"Tom dacht ik; nu is het tijd om weg te gaan. Daar kan ik tenminste nog iets doen."
Charles Bartelings

"Met een boot leek me te riskant, met een vliegtuig was niet mogelijk. Dus toen maar lopen..."
Charles Bartelings

Vechten voor het vaderland

"Niemand gaat zijn dood tegemoet, men gaat het leven tegemoet."
Philip Jacobs

**Schipper Kees Koole nam een aantal keren met de 'Yvette' sloopjes mee buitengaats. Het afscheid was nuchter: 'Als je sentimenteel wordt, kun je het niet doen'.
Alkmarer Courant, 22-4-1964**

Vergevinge Koningshuis

Ministerie van Defensie

HOTELS VAN ORANJE

BEZOEKERS VAN DE SPECTACULAIRE MUSICAL SOLDAAT VAN ORANJE HEBBEN BIJ DE HOTELS VAN ORANJE EEN STREEPJE VOOR!

Boek een overnachting en u ontvangt 25% korting op de kamerprijs!*

*Deze actie is geldig t/m 24 december 2014 en geldt op basis van beschikbaarheid. Voor deze actie is een beperkt aantal kamers per dag beschikbaar, actie is niet geldig op feestdagen of i.c.m. andere acties. Er kan alleen gebruik worden gemaakt van de actie door telefonisch te reserveren via 071 - 367 68 69 onder vermelding van 'Soldaat van Oranje actie'.

Vanaf het eerste uur trotse partner van Soldaat van Oranje - De Musical

EXPERIENCE THE MODERN WAY OF ROYAL HOSPITALITY

Hotels van Oranje | Koningin Wilhelmina Boulevard 20-31 | Noordwijk | www.hotelsvanoranje.nl

geïnspireerd?

kijk op werkenbijdefensie.nl

WERKEN AAN VREDE EN VEILIGHEID

JE MOET HET MAAR KUNNEN

MARINE | LANDMACHT | LUCHTMACHT | MARECHAUSSEE

Mega-Elektra is trots op haar rol in de uitvoering van Soldaat van Oranje - De Musical

Plotterstraat 15
1033 RX Amsterdam

t. 020 631 90 31
f. 020 631 05 51

info@mega-elektra.nl
www.mega-elektra.nl

mega
elektra

ACHTER DE SCHERMEN

ORKEST

- Van links naar rechts:**
 Carolijn van der Sanden (Viool)
 Erik Rozendom (Hoorn)
 Anne Dockter (Trombone)
 Charlie Biggs (Trompet)
 David Rothschild (Trombone)
 Jan van Olfen (Bas)
 Michiel Ballhaus (Piano)
 Bennie Top (Drums)
 Harmen Leurink (Gitaar)
Niet op de foto:
 Ruud-Jan Bos (Gitaar)
 Jeroen Dur (Drums)
 Erik van Horne (Piano)
 Arjan van de Merwe (Hoorn)
 Marlies van Mierlo (Hoorn)
 Thomas Moore (Trombone, assistent dirigent)
 Florin Negreanu (Viool)
 Eva Novoa (Piano)
 William Nurwe (Bas)
 Sjoerd Rutten (Drums)
 Klaas van Slageren (Trombone)
 Michael Strobel (Gitaar)
 Michal Vanoucek (Piano, assistent dirigent)
 Hans Verhulst (Hoorn)
 Richard Zoer (Bas)

KLEDING

- Van links naar rechts:**
 Marloes Molenaar (Assistent kleding)
 Isabel Blokland (Kleedster)
 Greet Claassen (Kleedster)
 Verena Biggs (Hoofd Kleding)
 Maudy van Halteren (Kleedster)
Niet op de foto:
 Desiree Aben (Kleedster)
 Marlies Krusinga (Kleedster)
 Marjolein van Osch (Kleedster)

TECHNIEK

- Voorste rij van links naar rechts:**
 Peter Veilthuisen (Operator geluid)
 Patrick Uphoff (Troubleshooter)
 Jeroen Hoekstra (Zenders)
 Roel van Spronsen (Zenders)
Tweede rij van links naar rechts:
 Edwin van Eekhout (Assistent stage manager)
 Mitch van Koert (Props)
 Suzanne Mesman (Licht technicus)
 Idwinge Boetes (Licht technicus/DSM)
 Danielle Smit (Stage crew/DSM)
 Ton Pennink (Stage crew)
 Patrick Wright (Stage crew)
Achterste rij van links naar rechts:
 Martin de Ridder (Stage Manager/
 Technische productie)
 Chiel Blaauw (Operator geluid)
 Ivo Boer (Operator)
 Ruben Barzilay (Swing)
 Yge Venema (Swing)
Niet op de foto:
 Jos Diergaarde (Operator geluid)
 Roland Goddijn (Wapens)
 Robert Nieuwenhuis (Technisch producent)
 Ton Verdoes (Wapens)

KAP & GRIME

- Van links naar rechts:**
 Mindy Broek (Medewerker kap en grime)
 Roxane Zandijk (Medewerker kap en grime)
 Nanda Both (Medewerker kap en grime)
 Carla Bank (Assistent Hoofd kap en grime)
 Pilo Pilkes (Ontwerp kap en grime)
 Anabel Claveria (Hoofd kap en grime)
 Annemarie Schipperijn (Medewerker kap en grime)
Niet op de foto:
 Gwen Streefland (Medewerker kap & grime)
 Deborah Verweij (Medewerker kap & grime)

COMPANY MANAGER, ASSISTENT COMPANY MANAGER

Van links naar rechts:
Anne-Marie Wijnekus (Company Manager)
Jan-Willem van den Heuvel (Assistant Company Manager)

KANTOOR

Van links naar rechts:
Maaike Peys (Marketing)
Aïlla IJbema (Financiën)
Alike Lutger (Directie Assistent/PZ)
Ellen de Valk (Uitvoerend Producent)
Nicole van den Ham (Marketing)
Edgar Lamaker (Budget Coördinator)
Mirjam van Kleef (Pers & PR)
Niet op de foto:
Erica Bakker (Marketing Assistent)
Anne-Fleur Huiskamp (Online Marketing)
Jort Janssen (Financiën)
Michiel Klerken (pers en PR)
Marc Swaan (Financiën)

THEATERHANGAAR

Van links naar rechts:
Annette Dielemans (Duty manager)
Niels de Boer (Supervisor horeca)
Toinet Truijten (Event manager)
Harry de Bruin (Directeur)
Jurgen Schilperoort (Supervisor horeca)
Jeroen Theis (Duty manager)
Sandra Salentijn (Horeca manager)
Xeno Gijft (Assistent horeca manager)
Stefan Slachmuylder (Souschef)
Jasper Glimmerveen (Souschef)
Danissa van Dodewaard (Supervisor horeca)

Wilhelmus van Nassoutwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.

Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Wat Holland Hooghoudt

Hooghoudt Wilhelmus Likeur
Trots op tradities. Dat is wat Holland Hooghoudt.

Verkrijgbaar
aan de bar

www.hooghoudt.nl

Geniet, maar drink met mate

DRINKWUZER.INFO

Fashion Follows Function. Enjoy the summer with our new wind- and waterproof gear! Now at your favourite shop or gaastrastore.com

Is er nog iets wat u graag zou willen weten over
Soldaat van Oranje - De Musical?

magvilla.nl
daar koop ik mijn magazines

ruim
1800
actuele
magazines

Bij magvilla.nl koop je de nieuwste edities van binnen- en buitenlandse magazines over jouw favoriete onderwerp. Ook de magazines die niet in het schap van de winkel liggen. Magazines op werkdagen vóór 15:00 uur besteld, worden de volgende dag al bezorgd!

Bij magvilla.nl kun je ook tijdschriften cadeau geven. Je stelt zelf het pakket samen en maakt het cadeau daarmee heel persoonlijk. Magvilla verpakt de magazines in cadeaupapier waarbij je een wenskaart naar keuze kunt meesturen met daarop je eigen boodschap.

BOMBER COMMAND MEMORIAL

Het Memorial in Green Park, London

Onthulling op 28 juni 2012 door Koningin Elizabeth II

In het Green Park in Londen is eind juni 2012 een indrukwekkend monument onthuld voor alle 55.573 gesneuvelde bemanningsleden van de Britse vliegtuigen van Bomber Command uit de Tweede Wereldoorlog. Zonder hun enorme inzet in de oorlog tegen het Nazi regime had de Tweede Wereldoorlog nooit gewonnen kunnen worden.

Een bekende Nederlandse piloot was Erik Hazelhoff Roelfzema, Soldaat van Oranje. Hij diende bij 139 Squadron Bomber Command, waar hij in een Mosquito 72 missies vloog, waarvan 25 naar Berlijn.

Ook talloze giften uit Nederland hebben dit Memorial helpen bouwen, waarvoor veel dank. Voor het onderhoud in de toekomst is ook nog veel geld nodig. Als u wilt doneren kunt u dat met een creditcard rechtstreeks doen via de website van het RAF Benevolent Fund die het onderhoud van het Memorial op zich hebben genomen. www.rafbf.org/1794/bomber-command-memorial.html

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Nederlandse vertegenwoordiging van Bomber Command Association via e-mailadres bca-nl@missing-airmen.info

TENTOONSTELLING EN EDUCATIE

Betrokken Organisaties

Klim naar de Vrijheid
Nationaal Oorlogs en
Verzetsmuseum in Overloon
NIOD
OorlogsVerzetsMuseum
Rotterdam
Comité 4 en 5 mei

Bruikleenstukken Engelandvaarders

Hr Ch Bartelings
Hr G van der Weerd
Hr Ph Jacobs

Verhalen ooggetuigen Tweede Wereldoorlog

Mevr ten Brink
Hr C Schäfer
Mevr D Mahieu
Hr F Tripels
Hr J de Boo
Hr J Plantefeber
Hr P Lardinois
Mevr P van Cleef-
Joachimsthal
Mevr T de Groot
Hr W ten Brink

EN VERDER

Annelies Hilverda
Coen Alewijnse
Dick Berlijn
Dirk Visser
Familie van Otterloo
Jack de Vries
Job Gosschalk
Karel van der Flier
Klaas Hilverda
Latoya
Marco Boot
Martin van Oel
NNZ, Len Boot
Paul Kotvis
Paul van Vliet
Reinoud van Assendelft
de Coningh
Rik Luijcx
Stef Collignon
Stephen Schriber
Wim Boot

Ministerie van Defensie

Kolonel F. Gerards
Luitenant-Kolonel F.H. van Wieren
Majoor Drs. E.K. Bosch-Scholten
Majoor S.J. Plankman
Bob Kos

Montecatini Talent Agency

Agnès van Oeveren
Anne-Paul Houwen
Daniel Koefoed
Guirec van Slingenlandt
Janina Bleekemolen
Martine Zwarthoed
Victoria Luna

R.V.O.B.

Jeroen Moorman
Leo Massar
Leon Grootkop
Wicher van der Sleen

SPECIALE DANK

Erik Hazelhoff Roelfzema sr. †
Karin Hazelhoff Roelfzema
Erik Hazelhoff Roelfzema jr. †
Patricia Steur
Erik Beelaerts van Blokland †
Alexander Beelaerts van Blokland
Diederick van Eck

Amerborgh Nederland

Alex Mulder
Michel Vrolijk
Suzan Kleijn
Edgar Mulder
Hans Koeleman
Philip Kwartan

COLOFON

ONTWERP PROGRAMMABOEK

Bas Booms

ONTWERP COVER

ShoSho

TEKSTEN

Robert Haagsma
Leonie Krusinga
Mirjam van Kleef

SCÈNEFOTOGRAFIE

Joris van Bennekom

OVERIGE FOTOGRAFIE

Joris van Bennekom, Patricia Steur,
Diederik Bovenkerk, John Assman

De gebruikte foto's komen (tenzij anders vermeld) uit het archief van de heer E. Hazelhoff Roelfzema. Bij het regelen van de auteursrechten van de illustraties is met grote zorgvuldigheid te werk gegaan. Mochten er niettemin onvolkomenheden geconstateerd worden, dan wordt de producent van Soldaat van Oranje - De Musical daarvan graag op de hoogte gesteld.

DRUKWERKBEGELEIDING

Nicole van den Ham

DRUK

Drukkerij Wilco

1e druk: oktober 2010

2e druk: augustus 2011

3e druk: februari 2012

In samenwerking met Spectrum
Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten-Antwerpen

